Wtorek, 1 czerwca 1937 - Nr. 123
(Pismo wychodzi w dniu datowania).

Dzień Pomorza

10 stron
cena 10 gr

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — DZIEŃ BYDGOSKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA
DZIEŃ KOCIEWSKI — GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA
DZIEŃ TCZEWSKI ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — — — —

REDAKCJA: Toruń, ul. Bydgoska 56, telefony 29-90, 29-01, 29-02, 29-60 (nocny). — ADMINISTRACJA: Toruń, ulica Bydgoska 56, telef. 29-70 (kierownik administracji). — FILIA ADMINISTRACJI: Toruń, ulica Szeroka 42 I. piętro, telefon 29-80 — P. K. O. 206.874.

W jedenastoletnią rocznicę prezydentury
prof. Ignacego Mościckiego

Profesor Ignacy Mościcki, Prezydent Rzeczypospolitej, to nazwisko znane w całym świecie, a w **Polsce także i symbol.**

Włodarząc rozległą ziemią Polską, reprezentuje Jej Majestat na zewnątrz.

Dziś upływa 11 lat od chwili, gdy zamieszkał na Zamku Królewskim w Warszawie. 11 lat w Jego osobie skupia się władza Prezydenta Rzeczypospolitej.

Gdy po przełomie majowym w roku 1926, Józef Piłsudski wskazał na osobę prof. Ignacego Mościckiego jako na Najwyższego Dostojnika w państwie — **Jego osoba znana była tylko starym bojownikom o wolność.** Znał Go jeszcze świat naukowy.

A ci, którzy wykuwali zręby naszej wolności, wiedzieli, że Ignacy Mościcki, jak się sam potym z dumą określił — **był jednym z pierwszych Piłsudczyków,** że już w r. 1892 zmuszony przez carat do emigracji, sprzągł się na zawsze z ideą niepodległości, że w Londynie i w Szwajcarii, brał **intensywny udział we wszystkich przygotowaniach do walki o wolność i wyzwolenie.**

Wiedzieli również ci, którzy u nas zajmują się zagadnieniami ścisłej wiedzy, że żywot prof. Mościckiego był **zwycięskim pochodem wielkiego męża nauki, śmiałego i szczęśliwego wynalazcy,** że już na przełomie XIX-go i XX-go stulecia młody asystent przy katedrze fizyki uniwersytetu we Fryburgu zapisał się złotymi głoskami w dziejach nowoczesnej techniki jako pionier rewelacyjnego wynalazku: **wytwarzania azotu z powietrza — że odtąd droga życia wiedzie Ignacego Mościckiego od zwycięstwa do zwycięstwa** w dziedzinie wiedzy — że Jego myśl służenia rozwojowi polskiego przemysłu wyrazi się w imponującym szeregu wynalazków, jak przerób glinek krajowych na glin metaliczny lub brykietowanie miału węglowego itd. — że **Chorzów i Mościce to Jego wielkie dzieło,** tak jak stworzenie „Chemicznego Instytutu Badawczego", mającego za cel opracowywanie nowych metod przetwarzania naturalnych bogactw Polski.

* * *

Na arenę życia publicznego z ciszy laboratoriów wyprowadził tego szermierza niepodległości Wódz Narodu Piłsudski.

Dlatego też dziś już nikomu w Polsce tłumaczyć nie trzeba, kim jest profesor Ignacy Mościcki, ani też nie trzeba podkreślać Jego zasług, gdyż stały się one uznaną przez wszystkich prawdą, stanowią „communis opinio" całego społeczeństwa.

Czyny Jego, to nie słowa, wypowiadane ... no wypowiedziane, a stanowiące jakby apel do społeczeństwa, orędzie do narodu, wskazanie, jak mamy postępować i do czego dążyć. Dnia 19 marca br., w przemówieniu wygłoszonym ku czci Odnowiciela państwa, „pierwszy piłsudczyk" wezwał naród do konsolidacji.

— **„Hasło ugruntowania niepodległości** — mówił — **jest równie wielkie, a wszystkie inne w obecnej chwili są względnie małe, bardzo małe. Temu naczelnemu hasłu wszystkie inne należy bezwzględnie podporządkować".**

— **„Musimy** — mówił — **struny psychiki milionów obywateli nastroić na harmonijny dźwięk".**

— „Idea zjednoczenia — **mówił** — zmusza nas do pracy we wszystkich kierunkach, we wszystkich dziedzinach, do pracy, której rezultaty nie tylko zapewnią nam naszą najdroższą zdobycz, ale doprowadzą do pełnego rozkwitu życia kulturalnego i gospodarczego naszego państwa".

To zadanie przekazuje nam jeden z pierwszych bojowników o niepodległość, pierwszy obywatel państwa. Cele te, uzgodnione **w harmonijnej współpracy Głowy Państwa z ideowym następcą Wskrzesiciela Polski, Wodzem Naczelnym Marszałkiem Śmigłym Rydzem,** stanowić mają wytyczne naszych zamierzeń i działań, program naszego życia zbiorowego.

Dziś, w rocznicę objęcia najwyższego w Polsce dostojeństwa przez prof. Ignacego Mościckiego, uczcimy go najlepiej, najokazalej, gdy **skupimy się dokoła „idei zjednoczenia",** gdy poświęcimy tej idei nasze osobiste, nasze małe sprawy na rzecz sprawy wielkiej jaką jest sprawa Polski.

Bo tego poświęcenia nauczył nas obecny Jubilat, gdy umiał największe osobiste umiłowania złożyć w służbie Ojczyzny.

W dniu 11 rocznicy skupmy się około Jego osoby, jako Człowieka i jako reprezentanta Majestatu Polski.

Wizyta min. Świętosławskiego w Budapeszcie

Warszawa 31. 5. (PAT). W dniu 2 czerwca rb. wyjeżdża do Budapesztu p. min. WR i OP prof. Świętosławski.

Wyrzysk ku czci Marszałka Piłsudskiego

Poznań 31. 5. (PAT). W tych dniach odbyła się w sali Rady Powiatowej w Wyrzysku uroczystość wmurowania tablicy ku czci śp. Marszałka Piłsudskiego, połączona z uroczystością wręczenia powiatowi wyrzyskiemu odznak pułków bydgoskich. Uroczystość odbyła się w obecności delegacji władz wojskowych z p. gen. Chmurowiczem na czele.

Przesilenie gabinetowe w Japonii

Londyn 31. 5. (PAT). Reuter donosi z Tokio: Gabinet Hayaszi podał się do dymisji, ponieważ w nowym parlamencie utworzyła się większość przeciwna rządowi. Dwie wielkie partie „Seiyukai" i „Minseito" porozumiały się w sprawie utworzenia wspólnego frontu antyrządowego, sprzeciwiając się zarazem wpływowi czynników wojskowych na sprawy państwowe.

Kto wygrał milion?

Warszawa 31. 5. (PAT). Dziś w ostatnim dniu ciągnienia 38 loterii klasowej, główna wygrana — 1 milion złotych padła na numer 104217, sprzedany we Lwowie.

Po prostu

Nie tylko zbrojna, oficjalna nieagresja

W tych dniach zawarty został układ francusko - niemiecki na podstawie którego oba państwa zobowiązały się usunąć z podręczników szkolnych, publikacyj naukowych i wykładów wszelkie uwagi i wzmianki, mogące uwłaczać godności drugiego państwa i wzmagające wzajemną nienawiść.

Układ taki traktować należy jako logiczną konsekwencję i konieczność, wynikającą z chęci utrzymania dobrych stosunków i jednocześnie jako rozszerzenie ram wiążących zainteresowane państwa paktów i umów. Należało by tylko zasięg takiego układu nieco rozszerzyć. Obejmować on winien nie tylko dziedzinę szkolną lecz również i literaturę i sztukę, a w pewnej mierze i życie organizacyjne stowarzyszeń, których celem jest podsycanie nienawiści do sąsiedniego, zaprzyjaźnionego na mocy traktatów państwa.

Jeżeli już mowa o paktach pomiędzy państwami — to główną ich treścią nie może być jedynie „oficjalna, zbrojna nieagresja". Dotyczyć ona musi również i nieagresji moralnej i kulturalnej. Chodzi wszak o ułożenie względnie dobrych stosunków sąsiedzkich na dłuższy okres czasu, wydaje się więc konieczne usunąć te wszystkie przeszkody, które dobre stosunki mogą utrudniać, a prócz tego powodować niepotrzebne zadrażnienia.

Polskę z Rzeszą Niemiecką łączy pakt o nieagresji, mimo to pewne sfery i czynniki zarówno na terenie Rzeszy jak i u nas prowadzą akcję w duchu wybitnie szowinistycznym i rewizjonistycznym, przede wszystkim w znaczeniu spaczania i przeistaczania prawd historycznych, które nie mogą nie wywołać oburzenia i niezadowolenia polskiego społeczeństwa zmuszając go w wielu bardzo wypadkach do reakcji.

Czynniki miarodajne Rzeszy Niemieckiej, którym zależy na dobrych stosunkach z Polską, powinny zainteresować się działalnością tych organizacyj i osób, które wytrwale, planowo i systematycznie prowadzą akcję niezgodną z intencją i założeniami oficjalnego paktu o nieagresji i akcje te w zarodku paraliżować.

Wyjdzie to tylko na korzyść obu państwom i społeczeństwom, no i poważnie przyczyni się do pacyfikacji sztucznie preparowanych tendencyj szowinistyczno-militarystycznych.

M. Ż.

Przywrócenie Pomorskiego Okręgu Szkolnego

W Dzienniku Ustaw Nr. 39 z dnia 29 bm. ogłoszono rozporządzenie Rady Ministrów, ustalające podział obszaru państwa, za wyjątkiem woj. śląskiego, na okręgi szkolne.

Rozporządzenie to, które wchodzi w życie z dniem 1 września rb., przywraca okręg szkolny pomorski dla województwa pomorskiego, które dotychczas włączone było do okręgu szkolnego poznańskiego.

Wobec tego, w zakresie wychowania obszar państwa, za wyjątkiem woj. śląskiego, dzielić się będzie z dniem 1 września rb. na następujące okręgi szkolne:

1) brzeski — obejmujący obszary województw poleskiego i białostockiego z wyłączeniem powiatów suwalskiego, augustowskiego, grodzieńskiego i wołkowyskiego, z siedzibą kuratora okręgu szkolnego w Brześciu nad Bugiem;

2) krakowski — obejmujący obszary województw krakowskiego i kieleckiego z siedzibą kuratora okręgu szkolnego w Krakowie;

3) lubelski — obejmujący obszar województwa lubelskiego, z siedzibą kuratora okręgu szkolnego w Lublinie;

4) lwowski — obejmujący obszary województw lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego, z siedzibą kuratora okręgu szkolnego we Lwowie;

5) pomorski — obejmujący obszar województwa pomorskiego, z siedzibą kuratora okręgu szkolnego w Toruniu;

6) poznański — obejmujący obszar województwa poznańskiego, z siedzibą kuratora okręgu szkolnego w Poznaniu;

7) warszawski — obejmujący obszary okręgu m. st. Warszawy oraz województw warszawskiego i łódzkiego, z siedzibą kuratora okręgu szkolnego w Warszawie;

8) wileński — obejmujący obszary województw wileńskiego i nowogródzkiego oraz powiatów suwalskiego, augustowskiego, grodzieńskiego i wołkowyskiego z województwa białostockiego z siedzibą kuratora okręgu szkolnego w Wilnie;

9) wołyński — obejmujący obszar województwa wołyńskiego, z siedzibą kuratora okręgu szkolnego w Równem.

Cztery balony wylądowały na terenie W. M. Gdańska

Oficjalny wynik zawodów balonowych o puchar im. płk. Wańkowicza jeszcze nie znany

W ciągu dnia wczorajszego nadeszły telegraficzne wiadomości o wszystkich balonach biorących udział w IX Krajowych Zawodach Balonowych o puchar imienia płk. Wańkowicza.

Jako pierwszy lądował balon „Hel" z wojskowego klubu balonowego „Legionowo" z załogą: por. Masłakowicz i por. Ptasiński. „Hel" opadł o 5 klm. na północ od Szymanowa na terenie W. M. Gdańska.

Jako drugi o godz. 23.45 lądował balon „Sanok" z klubu balonowego „Guma-Sanok". Załogę balonu stanowili p.: Kobylański i inż. Kubica. „Sanok" wylądował o 300 m. na północ od Tczewa.

Jako trzeci o godz. 23,50 lądował balon „Pomorze" z wojskowego klubu balonowego z Torunia z załogą: kpt. Mensch, por. Narkiewicz i jako pasażerka pani Menschowa. Balon „Pomorze" wylądował o cztery klm. na północ od Tczewa.

Dalsze balony lądowały w następującej kolejności: Balon „Mazowsze" z załogą: por. Sidor, podpor. Wrzesień i p. Sidorowa wylądował w pobliżu miejscowości Guettland na terenie W. Miasta tuż nad granicą.

Balon „Gryf" pilotowany przez kpt. Dratwę z kpt. Gałeckim opadł w miejscowości Rybaki pow. Tczewski.

W tej samej miejscowości wylądował również balon „Katowice", pilotowany przez por. Kotowskiego i kpt. Stencla.

Balony „Łódź" z załogą: por. Kasprzycki kpt. Paszkiewicz i „Syrena" z załogą: inż. Janik i red. Osiński wylądowały w miejscowości Międzyłęż.

Balony: „Legionowo" pilotowany przez p. Samólskiego i Paczkowskiego i „Mościce" pilotowany przez pp. Szorca i Gofrona wylądowały na terenie W. M. Gdańska.

Kolejność miejsc nie została do tej chwili ustalona, jednakże na podstawie dotychczasowych obliczeń **pierwsze miejsce zajmie przypuszczalnie zeszłoroczny zwycięsca balon „Sanok" pilotowany przez p. Kobylańskiego z inż. Kubicę.**

Ostateczne wyniki zawodów podane będą w dniu dzisiejszym.

Balonami które lądowały na terenie Gdańskim zajęła się gdańska policja lotnicza oraz w okolicy Guettland polska Straż Graniczna. Z ramienia Komisariatu Generalnego R. P. wyjechał kpt. Krukierek.

Najciekawsze było lądowanie balonu „Mościce". Piloci orientowali się, że lecą w stronę granicy gdańskiej i chcąc uniknąć dyskwalifikacji usiłowali opuścić się tuż przed granicą w pobliżu Miłobądza. W tej chwili jednak po znajdującym się w pobliżu torze kolejowym przejeżdżał pociąg, przyczym parowóz silnie sypał iskrami. W obawie przed zapaleniem się wodorem napełnionego balonu lotnicy wyrzucili balast i wzbili się w górę. Wiatr zniósł ich na teren Wolnego Miasta. W końcu wylądowali w pobliżu miejscowości Wodzisław.

Ostatni balon „Lwów" z Aeroklubu Pomorskiego biorący udział w zawodach balonowych o puchar im. płk. Wańkowicza pilotowany przez p. Pietraszewskiego i p. inż. Twarkowskiego wylądował w miejscowości Małe Słonce powiatu tczewskiego.

Wypadek samochodowy wicemin. Piaseckiego

Warszawa 31. 5. (PAT). Dziś rano przy zbiegu ulic Koszykowej i Emilii Plater samochód, którym jechał wiceminister komunikacji inż. Piasecki, zderzył się z samochodem ciężarowym. Samochód ministra zepchnięty został z chodnika i wpadł do wykopu, w którym zakładane są fundamenty pod prowadzoną w tym miejscu budowę. Wicemin. Piasecki wyszedł z wypadku bez szwanku.

Górale z Ameryki

w hołdzie piewcy Podhala

Nowy Targ 31. 5. (PAT). W dniu wczorajszym w rocznicę śmierci Władysława Orkana odbyła się w Nowym Targu uroczystość złożenia hołdu wielkiemu poecie Podhala przez delegatów Polonii amerykańskiej. Do licznie zgromadzonej na rynku publiczności przemówił delegat z Ameryki Andrzej Wróbel, dyr. Związku Podhalan, oświadczając, że przynosi pozdrowienia od 100.000 rzeszy górali z Ameryki, w tym od 10.000 górali, zgrupowanych w Związku Podhalan w Ameryce. Zapowiedział i ślubował, że górale w Ameryce czują się jak najściślej związani z Macierzą i na zawsze oni, jak i ich dzieci, pozostaną Polakami.

Cudowny upadek dziecka z czwartego piętra

Niezwykły wypadek wydarzył się w Katowicach na ul. Żwirki i Wigury przed domem nr. 5. 4-letni synek szewca Antoniego Brzostka bawiąc się na oknie 4 piętra, stracił równowagę i runął w dół.

Dziwnym zbiegiem okoliczności przechodził pod oknem 70-letni Antoni Szota, zbieracz odpadków, który niósł na plecach wór pełen papieru. Chłopiec spadł starcowi na plecy i zerwał worek.

Zanim przerażeni świadkowie tego wypadku zdążyli ochłonąć, rozegrał się w ich oczach zabawny epilog: cudownie ocalony chłopiec porwał się na równe nogi i rzucił się do ucieczki.

Na ul. Żwirki i Wigury przez długi czas grupy ludzi żywo komentowały niezwykłe zdarzenie, widząc w tym wszystkim zrządzenie Opatrzności.

23 miliony zł kredytów na budownictwo mieszkaniowe

uchwalił ogółem Komitet Ekonomiczny Ministrów

Warszawa 31. 5. (PAT). Zgodnie z uchwałą Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dn. 26 maja r. b., przeznaczone zostały dodatkowe fundusze w kwocie 16 miln. zł na tegoroczną akcję budowlano-mieszkaniową.

Ogólna suma środków państwowych w r. b. na finansowanie budownictwa mieszkaniowego wynosi więc 23 miln. zł.

Dodatkowe fundusze pozwoliły na zwiększenie ilości miast, korzystających z kredytów budowlanych z dotychczasowej liczby 21 na 70 miast i tak (w tysiącach zł): **Bydgoszcz 400, Gdynia 2.900, Grudziądz 100,** Kraków 1000, Lwów 1300, Łódź 1900, Poznań 1050, **Toruń 150,** Warszawa 6000, Wilno 180, **Włocławek 100.**

W granicach przydzielonych kontyngentów komitety rozbudowy mogą już uchwalać wnioski pożyczkowe i przesyłać je do Banku Gospodarstwa Krajowego.

261 km na godzinę na berlińskim torze samochodowym „Avus"

Berlin 31. 5. Na torze wyścigowym Avus rozegrano emocjonujący wyścig szybkości samochodów. Wyścigowi przyglądało się 400.000 widzów. W I przedbiegu po niezwykle zaciętej walce zwyciężył znany kierowca Caracciola. W ostatecznym wyniku w biegu głównym odniósł imponujące zwycięstwo kierowca Lang, który osiągnął przeciętną szybkość 261,6 km, zdobywając tym samym tytuł najszybszego kierowcy świata.

Wspaniałe wyniki osiągnęli motocykliści w kategorii 250 cm. sześć. mianowicie Winkler osiągnął szybkość 157,3 km na godz., gdy w klasie motocyklów większych mianowicie 350 cm sześć. zwycięzca Fleischman rozwinął tylko szybkość 151,3 km. na godzinę.

Fantastyczna wysokość w skoku o tyczce

Nowy Jork 31. 5. (PAT). Na zawodach lekkoatletycznych w Los Angelos mistrz olimpijski w skoku o tyczce Meadows oraz jego rodak Sefton zaatakowali rekord świata w skoku o tyczce. Próba powiodła się znakomicie, Sefton już pierwszym skokiem przeskoczył poprzeczkę na fantastycznej wysokości 454 cm uzyskując nowy rekord światowy.

Tę samą wysokość uzyskał Meadows za trzecim skokiem.

Odwet niemiecki za „Deutschland"

Niemieckie okręty wojenne zbombardowały Almerię

Niemcy będą strzelać do samolotów hiszpańskich — Na pancerniku „Deutschland" 24 zabitych i 83 rannych

BERLIN, 31. 5. (PAT). **Ogłoszono urzędowo, że dziś rano rozpoczęły jednostki wojennej floty niemieckiej, stacjonowane u wybrzeży hiszpańskich bombardowanie portu w Almerii, jako odwet za bombardowanie przez lotników walenckich pancernika „Deutschland".**

Równocześnie urzędowo podano do wiadomości, że szereg jednostek floty niemieckiej, stacjonujących na morzu Pónocnym na wybrzeżach niemieckich wysłano do pomocy statkom niemieckim.

Obecnie znajdą się na wodach hiszpańskich dwa pancerniki niemieckie „Deutschland" i „Admiral Scheer" oraz cztery torpedowce niemieckie.

Londyn, 31. 5. (PAT). **Reuter komunikuje: ambasada hiszpańska w Londynie otrzymała z Walencji komunikat telefoniczny, głoszący że 5 niemieckich okrętów wojennych bombarduje Almerię od szeregu godzin.**

Admiralicja otrzymała potwierdzenie w postaci radiogramów z kontrtorpedowca brytyjskiego, pełniącego służbę kontroli, że wśród okrętów niemieckich, bombardujących Almerię znajduje się pancernik „Admiral Scheer".

Spustoszenia są wielkie, ofiary bardzo liczne.

Berlin, 31. 5. (PAT). Jak wynika z komunikatu urzędowego niemieckiego biura informacyjnego po zbombardowaniu fortyfikacyj portu wojennego w Almerii, Berlin akcję swą odwetową uważa za zamkniętą. Fakt ten podkreślają tu zresztą dobitnie ze strony półurzędowej dodając, że krok ten był koniecznym celem ustrzeżenia się na przyszłość przed gorszymi prowokacjami. O decyzji swej rząd Rzeszy zawiadomił londyński komitet nieinterwencji, zaopatrując notę swą obszerną motywacją. Wysyłkę dalszych okrętów wojennych na wody hiszpańskie uzasadniają tu względami bezpieczeństwa na przyszłość.

Londyn, 31. 5. (PAT). Dzienniki, donosząc na naczelnych miejscach o incydencie niemiecko - hiszpańskim w związku ze zbombardowaniem krążownika „Deutschland", powstrzymują się na razie od komentarzy, podkreślając jedynie poważny charakter tego incydentu.

Krążownik „Deutschland" przybył w międzyczasie do Gibraltaru z flagą spuszczoną do połowy masztu na znak żałoby. Wszystkie okręty, stojące na kotwicy w Gibraltarze, opuściły flagi do pół masztu. Liczba zabitych wynosi dotąd 23 i 83 rannych ale z wielu ciężko rannych nie wszystkich uda się uratować. Jedna z bom przebiła pokład i wybuchła wewnątrz, zabijając 19 marynarzy i raniąc poważnie 11-tu. Druga bomba wybuchła na przednim pokładzie, zabijając 4-ch marynarzy. Zabici zostaną pochowani dziś na cmentarzu w Gibraltarze z honorami wojskowymi. 20 najciężej rannych przeniesiono do szpitala wojskowego w Gibraltarze.

Prasa berlińska z wiadomościami z Hiszpanii ukazała się w żałobnych obwódkach.

„Montag Post" podaje te wiadomości pod tytułem: **„Niesłychana prowokacja."**

„Montag" zamieszcza komentarz, w którym pisze m. in.: „Żądamy zadośćuczynienia. W planowej akcji, którą rozpoczęli bolszewicy hiszpańscy w Genewie przeciwko Włochom i Niemcom zdarzył się teraz wypadek zbiorowego mordu celem zakłócenia pokoju świata."

200 pocisków armatnich padło na Almerię

Walencja, 31. 5. (PAT). Komunikują urzędowo, że okręty niemieckie wystrzeliły około 200 pocisków na port Almeria. Baterie nadbrzeżne odpowiedziały 60 strzałami. Jeden z okrętów niemieckich został podobno trafiony.

Statek hiszpański ... przepełniony był pasażerami, udającymi się z Barcelony do Marsylii.

Pogłoski, że hiszpański statek rządowy zatopiła n i e m i e c k a łódź podwodna, Berlin stanowczo odpiera.

Konferencje w Paryżu

Paryż 31. 5.(PA T). Havas donosi, że w związku z atakiem lotniczym na pancernik „Deutschland" i bombardowaniem Almerii minister spraw zagranicznych Delbos odbył dziś szereg konferencji m. in. z ambasadorami Polski, Niemiec, Hiszpanii i Belgii.

Londyn 31. 5. (PAT). W sytuacji wytworzonej w związku z incydentem „Deutschlandu" nastąpił nowy zwrot. Sesja plenarna komitetu nieinterwencji, której niezwłocznego zwołania domagał się rząd niemiecki. Jak się okazuje, niemiecki charge d'affaires źle zrozumiał instrukcje Berlina, który nakazał jedynie zakomunikowanie swej noty.

Niemcy i Włochy wycofują swe okręty z akcji kontrolnej - ale nie z wód hiszpańskich

Rzym 31. 5. (PAT). Agencja Stefani ogłasza następujący komunikat: Powtarzające się ataki hiszpańskich samolotów rządowych na okręty włoskie i niemieckie, wykazały jasno istnienie ukartowanego z góry planu napaści na siły morskie, wysłane przez oba państwa dla pełnienia kontroli morskiej. Wobec tego rząd faszystowski postanowił wycofać okręty włoskie z międzynarodowej akcji kontrolnej na morzu oraz odwołać swego przedstawiciela z komitetu londyńskiego, dopóki komitet ten nie uchwali zarządzeń, mogących uniemożliwić ponawianie się podobnych ataków.

Berlin, 31. 5. (PAT). Rząd Rzeszy nie będzie brał udziału w akcji kontroli i w obradach komitetu nieinterwencji, dopóki nie otrzyma pewnych gwarancyj przeciwko powtarzaniu się tego rodzaju faktów. Niemieckie okręty wojenne otrzymały rozkaz strzelania do wszystkich samolotów i okrętów wojennych rządu hiszpańskiego, któreby się do nich zbliżały.

Londyn 31. 5. (PAT). Ambasador von Ribbentrop wystosował w imieniu rządu niemieckiego notę do przewodniczącego komitetu nieinterwencji, w której po przedstawieniu szczegółów ataku lotniczego na „Deutschland", zawiadamia o wycofaniu okrętów niemieckich z akcji kontroli międzynarodowej oraz o powstrzymaniu się od udziału w naradach komitetu nieinterwencji do czasu uzyskania należytych gwarancyj, że tego rodzaju wypadki będą na przyszłość uniemożliwione.

Rzym 31. 5. (PAT). Koła półurzędowe komentując komunikat włoski, o wycofaniu włoskiej floty wojennej z kontroli międzynarodowej, stwierdzają, że decyzja ta nie oznacza wycofania okrętów włoskich z wód hiszpańskich. Okręty te nie tylko pozostaną w zachodniej części morza Śródziemnego, ale zapewne zostaną wzmocnione przez nowe eskadry.

„Mobilizacja" floty niemieckiej

Berlin 31. 5. (PAT). Jak słychać, odwołane zostały w marynarce wojennej Rzeszy wszystkie udzielone urlopy. Urlopowani członkowie załóg wezwani zostali do natychmiastowego stawienia się na pokładach swych jednostek.

Wojenne nastroje w Berlinie

Berlin 31. 5. (PAT). Wiadomość o zbombardowaniu przez flotę niemiecką Almerii doszła do wiadomości publicznej około godz. 14. Dodatki nadzwyczajne rozwożone samochodami do kiosków, rozchwytywane były już po drodze nie tylko przez przechodniów lecz nawet przez posterunkowych policji, pełniących służbę na ulicach stolicy. Wrażenie wywołane tą wiadomością było bardzo duże.

Na wszystkich gmachach publicznych powiewają sztandary na pół masztu, a z szeregu okien zwisają chorągwie z krepą. Minister propagandy ogłosił trzydniową żałobę. Prasa niemiecka ukazała się w żałobnych obwódkach. Obszerne artykuły wstępne w prasie niemieckiej uzasadniają akcję odwetową.

* * *

Almeria, miasto portowe nad morzem Śródziemnym na południ. wybrzeżu Hiszpanii (na wschód od Malagi) liczy 50000 mieszk. i jest ośrdokiem wywozu owoców połudn. i minerałów.

Konsternacja w stolicach Europy

(ch) WARSZAWA, 31. 5. (TEL. WŁ.). Ostatnie wypadki w Hiszpanii wywołały wielkie wrażenie i konsternację we wszystkich stolicach Europy. Doniosła decyzja zbombardowania Almerii zapadła w Berlinie wczoraj na posiedzeniu, które trwało do późnej nocy i i w którym wzięli udział kanclerz Hitler, marsz. Blomberg, admirał Rhoeder, gen. Goering i min. von Neurath. Decyzję przekazano natychmiast drogą radiową dowódcy eskadry niemieckiej, a w kilka godzin później odezwały się działa niemieckie.

W kołach lewicowych Paryża obawiają się wbrew oświadczeniom Berlina, że incydent hiszpański posłuży Niemcom do dalszej wzmożonej interwencji na rzecz gen. Franco, tym więcej, że obecnie Hiszpania jest jedynym terenem, na którym Niemcy mogłyby rozwijać swoje plany i zamysły kolonialne.

Warszawskie oficjalne koła polskie zajmują stanowisko wyczekujące i przed upływem kilku dni nie należy spodziewać się żadnych oficjalnych oświadczeń.

Stany Zjedn. liczą się z możliwością wybuchu wojny

Waszyngton 31. 5. (PAT). Prezydent Roosevelt jest informowany szczegółowo o przebiegu sytuacji w Hiszpanii. Gdyby między Niemcami a Hiszpanią wybuchła formalna wojna — Stany Zjednoczone ogłosić mają zakaz wywozu broni, pomocy finansowej, oraz zastosować inne środki, zgodnie z postanowieniami nowouchwalonej ustawy o neutralności.

Port barceloński pod obstrzałem torped

Tajemnicza łódź podwodna storpedowała hiszpański statek ze 100 pasażerami

Londyn, 31. 5. (PAT). Z Barcelony donoszą, że łódź podwodna nieznanego pochodzenia zjawiła się przed wejściem do portu w dniu wczorajszym i wyrzuciła szereg torped przeciw okrętom stacjonowanym w porcie lub przychodzącym w tym czasie do portu. Jedna z torped trafiła statek pasażerski, kursujący między Barceloną a Marsylią „Ciudad de Barcelona", który zatonął. Samoloty rządowe zaatakowały łódź podwodną, która skryła się pod wodą. Istnieje obawa, że liczba ofiar jest bardzo duża, bowiem „Ciudad de Barcelona"

Komunikat meteorologiczny

Napływ świeżych mas powietrza polarno-morskiego z zachodu spowodował dziś w godzinach popołudniowych w całym niemal kraju wzrost zachmurzenia. Temperatura o godz. 14 wynosiła: 19 st. we Lwowie i Pińsku, 20 w Wilnie i Zakopanem, 21 w Warszawie, 23 w Bydgoszczy i Przemyślu, 24 w Łodzi i Gdyni, 25 w Poznaniu, a 27 w Grudziądzu.

Przewidywany przebieg pogody do wieczora dnia 1. 6. Począwszy od zachodu kraju wzrost zachmurzenia wraz ze skłonnością do burz i przelotnych deszczów. Temperatura bez zmian.

Bilans akcji pomocy zimowej

Warszawa 31. 5. (PAT). W dniu 31. 5. w Ministerstwie Opieki Społecznej odbyło się posiedzenie naczelnego wydziału wykonawczego Ogólnopolskiego Komitetu Pomocy Zimowej pod przewodnictwem min. Zyndram-Kościałkowskiego i przy udziale pani marszałkowej Piłsudskiej, przewodniczącej komisji rewizyjnej. Zagajając obrady, min. Kościałkowski wygłosił dłuższe przemówienie sprawozdawcze, którego streszczenie podamy w jutrzejszym numerze.

Działalność Banku Gospodarstwa Krajowego w r. 1936 r.

Pożyczki budowlane

Stan bilansowy gotówkowych pożyczek budowlanych wynosił w końcu 1936 roku 288,3 mil. zł., zmniejszył się zatem w następstwie konwersji, mimo udzielenia nowych pożyczek, o ok. 110 mil. zł. Po odliczeniu jednak pożyczek skonwertowanych w wysokości 340 mil. zł., **łączna suma pożyczek na budownictwo mieszkaniowe, figurująca w bilansie z końca 1936 roku, w wysokości 623 mil. zł., jest o przeszło 22 mil. wyższa, niż przed rokiem,** stanowiąc nadal największą pozycję spośród udzielonych przez Bank kredytów. W ciągu 1936 r. przyznał Bank Gospodarstwa Krajowego z Państwowego Funduszu Budowlanego **na akcję** budowlaną nowych pożyczek **na sumę 34,4** mil., wskutek czego **ogólna suma kredytów budowlanych, udzielonych przez Bank od 1924 roku, wzrosła do 690 mil. zł.** Poza tym przeznaczone zostało w 1936 r. **na budownictwo robotnicze 8,6 mil. zł., na budownictwo wiejskie 2 mil. oraz na akcję terenową również 2 mil. zł.**

Przy pomocy kredytów, zrealizowanych w 1936 r., **wybudowano 13.499 mieszkań o 37.942 izbach,** z czego na drobne budownictwo mieszkaniowe przypada 6.805 mieszkań o 19.346 izbach i na pozostałe kontyngenty łącznie z kredytami z funduszów własnych — 6.694 mieszkań o 18.596 izbach. **Ilość izb, wybudowanych przy pomocy kredytowej Banku od początku jego działalności, wynosi 329.358.** W stosunku do kosztów budowy domów, objętych akcją budownictwa blokowego i drobnego, udział środków Banku stanowi przeciętnie 26 proc., reszta przypada na fundusze prywatne. Wynika to z obliczeń, przeprowadzonych w stosunku do 2.735 domów, finansowanych przez Bank z kontyngentu 25,5 mil. zł., a których ogólne koszty budowy i remontów wyniosły 96,7 mil. zł. Osobno na terenie Wojew. Śląskiego Oddział Banku w Katowicach rozprowadził z Śląskiego Funduszu Gospodarczego 298 nowych pożyczek na sumę przeszło 6 mil. zł., łącznie zaś z pożyczkami z lat poprzednich fundusz ten zainwestował dotąd w budownictwie 52 mil. zł.

Akcja oddłużeniowa

Jak to już na wstępie zaznaczono, **akcja oddłużeniowa Banku,** prowadzona od kilku lat, **została już właściwie zamknięta.** Objęła ona w roku sprawozdawczym **kredyty dla samorządów, rolnictwa oraz część pożyczek budowlanych.** Z utworzonych w końcu 1934 r. funduszów oddłużenia dla rolnictwa i samorządów dokonano odpisów na sumę przeszło 37 mil. zł. Na dalsze odpisy zobowiązań samorządowych przeznaczona została dodatkowo kwota 17 mil. zł., pokryta częściowo z ogólnej rezerwy Banku oraz z zysków za ostatni rok operacyjny. Na podstawie orzeczeń Centr. Komisji Oszczędnościowo - Oddłużeniowej **poddane zostało oddłużeniu 319 samorządów,** korzystających z długoterminowego kredytu Banku. Suma **skonwertowanych** za pośrednictwem Banku Akceptacyjnego **krótkoterminowych kredytów rolniczych zwiększyła się o 12 mil. do prawie 36 mil. zł.** W zakresie kredytów budowlanych, tak krótkoterminowych jak długoterminowych, zastosowane zostały ulgi i postanowienia oddłużeniowe, zarządzone osobnym dekretem z końca listopada 1935 roku, w odniesieniu zaś do pożyczek budowlanych dla samorządów oddłużenie zostało przeprowadzone na podstawie orzeczeń Centr. Komisji Oszczędnościowo-Oddłużeniowej.

Przyznane dłużnikom w wyniku akcji konwersyjno - oddłużeniowej ulgi nakładały na Bank, podobnie jak w latach poprzednich, znaczniejsze świadczenia, wpływając na zmniejszenie jego dochodowości. Czysty zysk, wykazany w bilansie na koniec 1936 r. w sumie 2.626 tys. zł., jest zaledwie około 300 tys. niższy niż w roku poprzednim. **Ogólna jednak suma nadwyżki dochodów nad wydatkami była wyższa, spadek czystego zysku zaś spowodowany został większymi o około pół miliona zł. odpisami oraz wydzieleniem na oddłużenie samorządów poważnej kwoty 4 mil. zł.** Spośród poszczególnych pozycyj dochodowych zwiększyły się wpływy Banku z procentów i prowizyj oraz dodatku administracyjnego do pożyczek emisyjnych o łączną sumę około 1.5 mil. zł.; po stronie wydatków wzrost sumy wynagrodzeń personelu o przeszło 300 tys. zł. został wyrównany oszczędnościami w innych pozycjach kosztów handlowych.

Koncern przemysłowy BGK

Wspomnieć wreszcie należy o **koncernie przemysłowym Banku,** w skład którego wchodziło, podobnie jak w poprzednich latach, **5 większych przedsiębiorstw,** zatrudniających w 1936 roku przeciętnie 9.798 robotników. **Łączna suma sprzedaży tych zakładów wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 10 mil. zł.** do 66 mil. zł., z czego **na 2 przedsiębiorstwa branży metalowej,** t. j. Starachowice i Stow. Mechaników Polskich z Ameryki, przypadało razem 37 mil. zł., na pozostałe zaś 2 przedsiębiorstwa chemiczne (Boruta i Grodzisk) oraz Spółkę Eksploatacji Soli Potasowych łącznie 29 mil. zł. Poza powyższymi spółkami, których większość kapitału akcyjnego znajduje się w portfelu Banku Gospodarstwa Krajowego, zlecona została Bankowi przez Rząd w 1933 r. gestia większościowego pakietu akcyj **Zjednoczonych Zakładów Włókienniczych Scheiblera i Grohmana** na okres 5-cio letni, t. j. do czasu ukończenia sanacji tej spółki. Natomiast **Huta Pokój,** w której Bank dokonał jedynie przez swych ekspertów analizy stanów interesów na życzenie władz nadzorczych spółki, **nie należy do gestii B. G. K. podobnie jak i „Wspólnota Interesów",** której pakiet większościowy znajduje się przejściowo na okres reorganizacji w posiadaniu specjalnej spółki „Zjednoczenie Górniczo - Hutnicze", utworzonej w roku 1936 przy udziale Banku (20 proc udziałów). Posiadane poza tym przez Bank Gospodarstwa Krajowego udziały w przedsiębiorstwach na terenie w. m. Gdańska, nie uległy zmianie; obejmują one większość kapitału **British & Polish Trade Bank** oraz mniejsze udziały w **Bank von Danzig, w Gdańskim Monopolu Tytoniowym oraz w Stoczni Gdańskiej.** Stan bilansowy akcyj i udziałów w przedsiębiorstwach koncernowych i innych wynosił w końcu 1936 r. 37,5 mil. zł. wobec 39,1 mil. zł. przed rokiem.

Depesze w kilku wierszach

Z CZĘSTOCHOWY donoszą, że w czasie burzy, która przeszła nad miastem i okolicą, zostały zabite od pioruna dwie osoby: Irena Górnik i Jan Szulc.

W PUSZCZY NALIBOCKIEJ wykryto pokłady rudy żelazne. W związku z tym udała się do puszczy Komisja Naukowa, złożona z geologów Uniwersytetu Wileńskiego celem zbadania pokładów.

W DNIU 13 CZERWCA LIGA Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej, w uznaniu zasług dla spółdzielczości rolniczej, która ufundowała eskadrę samolotów, zarządziła 12 lotów propagandowych, które rozpoczną się punktualnie o godzinie 12-tej w południe z nast. lotnisk: Warszawa (dwa loty), Lublin, Biała Podlaska, Łódź, Wilno, Lwów, Kraków, Rumia, Toruń, Poznań, Katowice.

W GMACHU ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO w Warszawie, wybuchła petarda. — Wyleciały szyby okienne na drugim i trzecim piętrze oraz zaczęły się palić drzwi. Pożar, który zagrażał dużej ilości nagromadzonej makulatury, został ugaszony przed przybyciem straży pożarnej. Przybyłe na miejsce wybuchu władze prowadzą dochodzenie.

„KSIĄŻNICA DLA ROLNIKÓW", istniejąca przy Centralnym Towarzystwie Organizacyj i Kółek Rolniczych, w okresie 1936 - 1937 r. sprzedała książek rolniczych za 150.000 złotych, skompletowała 247 bibliotek dla Kółek Rolniczych oraz innych placówek na wsi, w ogólnej ilości 10.500 tomów. Wydała „Kalendarz Gospodarski" w nakładzie 25.000 egzemplarzy oraz z cyklu „Biblioteczka Kółka Rolniczego" 11 popularnych książeczek, napisanych przez fachowców, w nakładzie 61.000 egzemplarzy.

NAD MOSKWĄ I OKOLICĄ przeszła huraganowa burza z piorunami. W wielu domach zostały wybite szyby, a na ulicach powyrywała wichura drzewa z korzeniami.

Z KOWNA DONOSZĄ, że w miejscowości Wiszticis w pobliżu Sejn, podczas wieczorku urządzonego przez szaulisów, reżyser pokazywał przed przedstawieniem artystce, jak należy strzelać. Kula trafiła w głowę policjanta, zabijając go na miejscu.

O rozszerzenie uprawnień finansowych miast

Miasta polskie jednomyślnie domagają się prawa wprowadzenia dodatku samorządowego do państwowego podatku dochodowego

Wywiad specjalny Ajencji „Iskra" z prezydentem St. Starzyńskim, prezesem Zw. Miast Polskich

Znajdująca się na porządku obrad nadzwyczajnej sesji parlamentu **nowela do ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych** budzi powszechne zainteresowanie opini publicznej, głównie z uwagi na **starania przedstawicieli samorządów,** zmierzające do wprowadzenia do noweli **przepisu, uprawniającego samorządy do nakładania mocą uchwał rad miejskich specjalnej daniny pod postacią dodatku do państwowego podatku dochodowego.** Danina ta, pobierana jest już w miastach trzech województw zachodnich, a na sesji zwyczajnej Sejmu pos. dr. Michałowski zgłosił wniosek o rozszerzenie tego uprawnienia na miasta w całej Polsce. **Wniosek ten upadł,** jednak w formie poprawki do rządowej noweli ustawodawczej zgłosił podobny wniosek pos. Widacki, prezydent m. Tarnopola.

Z uwagi na wielkie zainteresowanie całym zagadnieniem, zwróciła się Ajencja „Iskra" do **prezydenta m. st. Warszawy b. ministra Stefana Starzyńskiego, prezesa Związku Miast Polskich,** z prośbą o garść wyjaśnień.

— **Jaki był powód zwołania nadzwyczajnego posiedzenia zarządu Związku Miast Polskich?** — zadajemy pierwsze pytanie prezydentowi Starzyńskiemu.

— Nadzwyczajne posiedzenie zwołałem z tego powodu, — że tok obrad komisyj sejmowych nad interesującym nas żywo zagadnieniem wywołał u przedstawicieli samorządów **pewne zaniepokojenie.** Komisja administracyjna Sejmu uchwaliła już poprawkę pos. Widackiego, zawierającą uprawnienia dla samorządów do pobierania dodatku samorządowego. Tymczasem w poniedziałek komisja skarbowa na swoim stole obrad ma projekt nie w brzmieniu uchwalonym w swoim czasie przez komisję administracyjną, ale dawny, pierwotny projekt rządowy nie tylko bez poprawki pos. Widackiego, ale z poprawkami obecnego referenta noweli pos. Bołądzia, które **zmierzają do zmniejszenia dzisiejszych uprawnień i dochodów miast.** Zarząd Związku Miast Polskich powziął w sobotę specjalną uchwałę, którą natychmiast po posiedzeniu przedłożyliśmy naprzód w ministerstwie skarbu, a następnie panu premierowi gen. dr. Sławoj - Składkowskiemu.

— Jaka jest opinia miast w sprawie tej bodaj najistotniejszej części noweli, a mianowicie owej poprawki pos. Widackiego, nadającej radom miejskim prawo uchwalenia trzy do pięciu procentowego dodatku do państwowego podatku dochodowego?

— **Opinia jest całkowicie jednolita.** Przede wszystkim zjazd walny Związku Miast Polskich przy udziale 537 delegatów **jednomyślnie stwierdził katastrofalny stan miast,** ustalił przyczyny tego stanu rzeczy, wskazał na k o n i e c z n o ś ć reformy finansów komunalnych, a doraźnie — już w chwili obecnej — na **konieczność rozszerzenia tych uprawnień finansowych, które posiadają miasta zachodnie, na wszystkie inne miasta w Polsce.** Bo przecież proszę zważyć — ten dodatek do podatku dochodowego, o który obecnie chodzi, pobierają miasta w zachodnich dzielnicach Polski (Wielkopolska, Pomorze i Śląsk) jeszcze od czasów zaborczych. I pikanteria — ustawa o przyłączeniu 8 powiatów b. Kongresówki do województw pomorskiego i poznańskiego nadaje automatycznie prawo poboru tego dodatku 33-em miastom b. Kongresówki, położonym na terenie tych powiatów. W ten sposób np. Rypin będzie mógł pobierać dodatek, a Sierpc — nie, Turek — tak, a Łęczyca — nie, Włocławek — tak, a Kutno — znów nie itd.

— Czym się tłumaczy ta rzadka w naszych warunkach jednomyślność?

— Tym, że wszyscy obywatele pracujący w samorządzie, bez różnicy stanów i zawodów — tak samo kupcy jak rzemieślnicy i właściciele nieruchomości, czy pracownicy zdają sobie sprawę z sytuacji miast i wiedzą dokładnie, że **w momencie narastającej koniunktury wstrzymanie inwestycyj miejskich oddziała hamująco na rozwój życia gospodarczego.**

— Czy audiencja u pana premiera zapoznała przedstawicieli miast **ze stanowiskiem rządu w tej sprawie?** (Delegacja zarządu Związku Miast Polskich była przyjęta na audiencji przez premiera gen. Sławoj-Składkowskiego, któremu złożyła w tej sprawie memoriał — przyp. red.).

— Tak jest, **Pan premier kategorycznie nam oświadczył, że rząd przez usta wiceministra Korsaka zajmie wyraźne stanowisko w sensie pozytywnym dla dezyderatów miast.**

— A stanowisko parlamentu?

— Ze swej strony Związek Miast Polskich **uczynił wszystko, ażeby na specjalnym zebraniu poinformować panów posłów i senatorów o całokształcie zagadnienia.** Jesteśmy szczególnie wdzięczni p. marszałkowi Prystorowi, który zechciał zaprosić nas w charakterze rzeczoznawców na posiedzenie komisji skarbowej Senatu w dniu 3-im czerwca rb. Na posiedzeniu tym będę miał możność wszechstronnie przedstawić panom senatorom nasze stanowisko — kończy prezydent Starzyński swe interesujące **wyjaśnienia.**

Zaległe podatki można spłacać papierami wartościowymi

W myśl rozporządzenia z dnia 18 marca należności podatkowe (w państwowych podatkach: **gruntowym, od nieruchomości, przemysłowym, dochodowym, wojskowym, majątkowym, nadzwyczajnej daninie majątkowej, daninie lasowej oraz w grzywnach i odsetkach** dot. tych podatków) powstałe przed dniem **1 kwietnia 1934 r. mogą być** spłacane w częściach przypadających na rzecz skarbu państwa również **4 i pół proc.** Wewnętrzną Pożyczką Państwową z 1937 r.

Ponadto należności w podatkach: spadkowym i od darowizn wraz z dodatkami państwowym oraz należnymi odsetkami i odsetkami ulgowymi — powstałe przed dniem 1 kwietnia 1934 r. mogą być także spłacane 4 i pół proc. Wewn. Pożyczką Państwową.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 20 maja b. r.

Wiadomości gospodarcze

BANK CUKROWNICTWA WYPŁACA 6% DYWIDENDY

W Poznaniu odbyło się doroczne zgromadzenie akcjonarjuszów Banku Cukrownictwa, któremu przewodniczył prezes rady Józef Żychliński.

Sprawozdanie z działalności Banku na rok 1936 złożył prezes zarządu i naczelny dyrektor Banku Władysław Demby. Ze sprawozdania wynika, że w roku ubiegłym Bank kontynuował w szerokim zakresie działalność finansową. Należy zauważyć, że Bank mimo posiadanych dużych możliwości, w znacznie mniejszej mierze niż dotychczas wykorzystywał źródła kredytowe zagraniczne, czerpiąc natomiast w szerszym zakresie potrzebne środki finansowe ze źródeł krajowych. Bilans Banku zamyka się sumą 121,6 milionów zł — czysty zysk do podziału wynosi 1,3 miliony zł, z którego wydzielono po odpisaniu na rezerwy 6 proc. dywidendę.

WYJAZD DELEGACJI HANDLOWEJ DO BUDAPESZTU

Dnia 1 czerwca r. b. wyjeżdża do Budapesztu delegacja polska do rokowań handlowych z Węgrami. W skład delegacji wchodzą: naczelnik wydziału polityki handlowej w ministerstwie przemysłu i handlu dr. Łychowski i radca tegoż ministerstwa Stmpowski. Ponadto w rokowaniach weźmie udział dyrektor naczelny Polskiego Instytutu Rozrachunkowego p. Siebeneichen.

Rokowania handlowe polsko-węgierskie mają na celu zawarcie układów kontyngentowego i płatniczego. Zakończenia rokowań należy się spodziewać w pierwszej połowie czerwca r. b. Układ prowizoryczny z Węgrami wygasa z dniem 1 lipca r. b.

W drugiej fasie rokowań, spodziewany jest wyjazd do Budapesztu przedstawicieli zainteresowanych ministerstw, jak rolnictwa, skarbu, spraw zagranicznych oraz rady traktatowej.

POŻYCZKA ANGIELSKA DLA CHIN

Chiński minister skarbu , dr. Kung, przeprowadził w Londynie szereg rozmów, celem uzyskania pożyczki angielskiej dla Chin. Do tej pory nie ma jeszcze żadnych pozytywnych wiadomości, czy pożyczka zostanie udzielona. Pewne fakty wskazują na to, że nastąpi ona dopiero po ukończeniu rozmów brytyjsko-japońskich, mających na celu zbliżenie obu państw do siebie, przedewszystkim na odcinku gospodarczym.

PROTESTY WEKSLI W KWIETNIU ROKU BIEŻĄCEGO

Według danych Główn. Urzędu Statystycznego w kwietniu r. b. liczba weksli zaprotestowanych wynosiła 140,3 tys. sztuk w poprzednim miesiącu. Ogólna suma weksli zaprotestowanych w kwietniu r. b. wzrosła o 16,7 milionów do 17,4 milionów zł.

DALSZY WZROST KONWERSJI DŁUGÓW ROLNICZYCH

Dnia 26 ub. m. odbyło się posiedzenie komitetu konwersyjnego przy Banku Akceptacyjnym, na którym stwierdzono dalszych 98 układów na sumę — 833.499 złotych.

Ogólna suma dotychczas zawartych układów rolniczych przewyższa — 442.308 tysiecy złotych.

Święto P. W. i W. F. powiatu rypińskiego

manifestacją serdecznych uczuć ku armii

Dwa powiaty pomorskie w gościnie powiatu rypińskiego — Społeczeństwo wręcza armii pluton karabinów maszynowych — Niezapomniane dni Rypina

(Od specjalnego sprawozdawcy naszych wydawnictw).

Rypin dn. 30 maja.

Ogólne wrażenia

Rozsłonecznił się Rypinowi dzień jego święta PW. i WF.

Osobliwe to były dwa dni, niezapomniane w kronikach miasta i powiatu. Ze świętem PW. i WF. był złączony uroczysty akt wręczenia wojsku plutonu karabinów maszynowych, które ofiarnna ziemia rypińska złożyła w darze na rzecz obrony narodowej.

Jaśniały serca i śmiały się oczy do armii naszej. Jaśniały i śmiały się tak, jak owe łaskawe słońca promienie dojrzałej majowej wiosny.

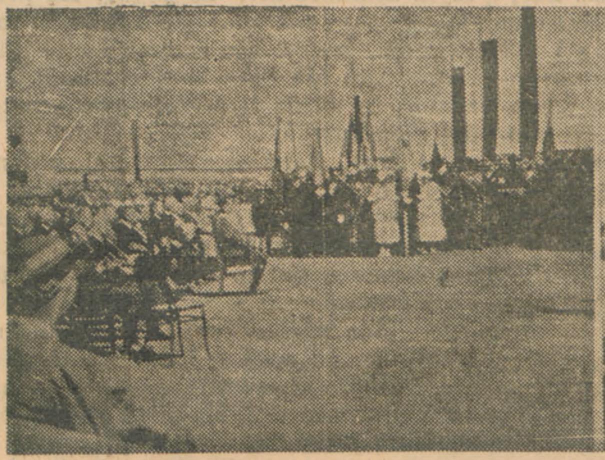
A cudnaż była pogoda, a śliczneż było w duszach rozpromienionych.

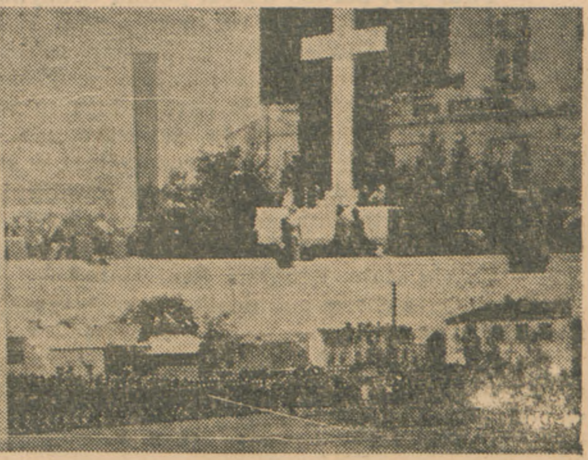
Trzy powiaty: rypiński, brodnicki, lubawski złączyły się na wspólnych godach, jakoby na sportowe i przyjacielskie pobratymstwo.

I w tym fakcie spoczywa cała historyczna waga rypińskich uroczystości.

Po przez dzielnicowe kordony przerzuciły one pomost wzajemnego porozumienia, ba nawet braterstwa. Nie była to czcza, krzykliwa tylko manifestacja. Był w tym wszystkim symbol, było skojarzenie uczuć, myśli, i obopólnej wiary w nieprzełamaną siłę narodu, którego poszczególne ogniwa maszerują pod zgodny takt marszu nowej, zabliźniającej swe rany Polski.

Ale nie mówić nam o przeszłości. Dziś dajemy opis tych dni, które dla ziemi rypińskiej, i dwóch powiatów pomorskich były solennym świętem a dla całej Polski wymownym symbolem.

Jak to było w 1-ym dniu święta?

Nadszedł dawno oczekiwany dzień 29 i 30 maja, w którym powiat rypiński miał sprawdzić i osądzić swój dorobek na polu wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego.

I ten egzamin moralny wypadł nieoczekiwanie, a jego ukoronowaniem był wspaniały dar w postaci trzech karabinów maszynowych na rzecz wojska.

Uroczystości, związane ze świętem, rozpoczęły się właściwie już w dniu 28 maja, kiedy to z dwóch sąsiednich powiatów pomorskich przyjeżdżali goście. Przybyłych witał serdecznymi słowy w imieniu Komitetu Święta burmistrz m. Rypina p. J. Budzanowski.

Powitanie odbyło się przed domem „Strzelca“, który jest siedzibą komendy P. W. i W. F. Olbrzymi plac napełnił się publicznością. Okrzykom i wiwatom na cześć gości, na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej nie było końca.

Rozentuzjazmowany tłum odprowadził zawodników w kolumnie czwórkowej przy dźwiękach orkiestry straży pożarnej na kwatery, gdzie goście otrzymali pożywny posiłek.

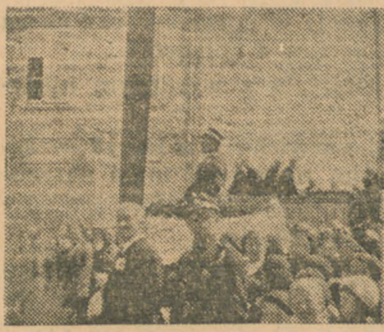
W dniu 29 maja na boisku od rana niecodzienne ożywienie. Zawody. Kilkuset uczestników. Kilka tysięcy widzów. Dawno boisko PW. i WF. nie drżało taką sportową emocją. Stosunkowo licznie obsadzone były konkurencje pań.

Według prowizorycznych obliczeń w pierwszym dniu zawodów, to jest w Sobotę Rypin miał najwięcej pierwszych miejsc. Niedziela może przynieść niespodzianki.

Atrakcją tego dnia było przybycie wojska. Prezentują się świetnie. Ludność oklaskuje naszych żołnierzyków. Mimo długiego marszu trzymają się ambitnie. Zuchowato walą butami o bruk miasta.

Zdobywczy to krok. Ale przecież to swojacy. Więc sercem ich witano, rzucając kwieciem. To też uśmiechnięci, idą nasi chłopcy wojacy uśmiech serdeczny od tłumów odbierając, a w serduszkach dziewcząt rypińskich budząc luby niepokój.

Rozłożyli się biwakiem na boisku szkolnym.

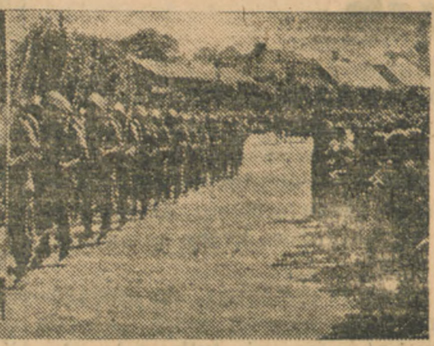
Trąbka. Sygnał. Wiara wali z menażkami po zasłużony posiłek. Kuchnie polowe w niebezpiecznym oblężeniu.

A w innym miejscu rezerwiści, strzelcy zawodnicy też się posilają.

Wydano 2000 obiadów i kolacyj. Akcją wyżywienia kierowali pp. Gruszczyński i Kolasiński.

I wreszcie o 21-ej capstrzyk. Rozjarzyło się miasto ogniem licznych pochodni.

Do późna w nocy Rypin żył swoim świętem.

A jutro, w niedzielę 30 maja tego święta akt najuroczystszy: wręczenie wojsku daru powiatu rypińskiego.

Karabiny dla armii

Niedziela wstała uśmiechnięta słońcem, a ludzie zbudzili się rozradowani sercem. Ostatni, kulminacyjny dzień święta.

Więc o godz. 7-ej hejnał oznajmił, że wszyscy w tym święcie wezmą serdeczny udział. Gdy o godz. 7,15 grała pobudka, wszyscy byli już na nogach. O 8,30 zbiórka oddziałów, o 9,15 raport.

A gdy podniosła się chorągiew państwowa na maszcie, tłum nieprzejrzany okiem zakołysał się w oczekiwaniu na uroczystą Mszę świętą.

Olbrzymi plac przed Domem Strzelca ujęty został w mur czworoboku wojska i organizacji PW. i WF. Jeden z czworoboków stanowił ołtarz polowy pomysłowo zbudowany na tle olbrzymiej ściany z zieleni, z której na pierwszym planie wysuwał się wielki krzyż, iluminowany światełkami. Efekt tych świateł wieczorem był czarujący. Ołtarz cały tonie w zieleni i kwieciu.

Przy ołtarzu ksiądz kanonik Gogolewski sposobi się do świętej ofiary. Obok ołtarza stoją przedstawiciele miejscowego społeczeństwa, przedstawiciele władz, aby zająć miejsca gdy Msza św. się zacznie.

Punktualnie o godz. 9,35 przybył d-ca OK. gen. Thommee.

Wszystek plac tonie w słońcu. Od matowych hełmów wojska odcinają się złociste hełmy strażackie.

Wreszcie po wstępnych powitalnych ceremoniach z reprezentantami miejscowego społeczeństwa, pan generał robi przegląd wojska.

— Baczność, prezentuj broń!

I oddziały zastygły w oczekiwaniu, oczami przeprowadzając swego dowódcę.

— Czołem Panie Generale miesza się z suchym trzaskiem karabinów o twarde dłonie żołnierskie.

— Do nogi broń!

I zapada cisza. Na stopnie ołtarza wchodzi ks. kanonik Gogolewski. Płyną ku jasnym niebiosom ciche słowa modlitwy, a orkiestra wojskowa wtóruje głośno szeptom rozmodlonych ust.

W pierwszych rzędach krzeseł zasiedli p. generał Thommee za nim wyżsi wojskowi adiutanci, starosta Baranowski, starosta pow lubawskiego Kowalski, starosta powiatu brodnickiego Galusiński, burmistrzowie miast: Rypina p. Budzanowski, Nowegomiasta p. Wachowiak, wiceburmistrz m. Brodnicy p. Krzyżniewski, senator Rudowski, senator Siemiątkowski, poseł Chełmiki, wicekomisarz Przymusiński kierownik koncernu naszych wydawnictw red. Zembrzuski, podinsp. szkolny Cezak, dr. Terlikowski, którego dziełem i pomysłowością stanął tak piękny ołtarz, dyr. Chojnowski, hr. Sierakowski prezes Komitetu PW. i WF. i wielu innych.

Skończyła się święta Ofiara. Od stopnia ołtarza wzruszające słowo powiedział ks. kanonik Gogolewski, mówiąc czym jest armia dla narodu, dla wiary świętej.

Nastała krótka chwila uroczystej ciszy. Oczy wszystkich zwróciły się ku trzem karabinom maszynowym umajonym kwieciem, zaprzegniętym w trzy białej maści, wypasione rumaki.

Za chwilę przejmie ten dar wojsko nasze. I oto na specjalnie ustawioną trybunę

wchodzi senator Rudowski i wygłasza przemówienie następującej pięknej i wymownej treści:

Dokument przywiązania do armii

Panie Generale!

Wszystkie warstwy ludności pow. rypińskiego, wszystkie stany — duchowieństwo, rolnicy i mieszczanie, urzędnicy i robotnicy, nauczycielstwo młodzież stanęli jednolicie razem, by zadokumentować swe przywiązanie i miłość do armii polskiej.

Po Bogu najmożniejszym obrońcy naszym, najmilszą Ojczyzna nam i znamie jej potęgi — wojsko!

Najwyższą, tuziemną, powinnością naszą służyć Ojczyźnie miłej i wspomagać jej zbrojne ramię: wojsko!

Powiatowy Komitet Rypiński Funduszu Obrony Narodowej, który reprezentować mam wysoki zaszczyt, rozesłał wici do wszystkich chat i domów powiatu, zażądał symbolicznej ofiary dla armii. Wielu dało więcej, niż było wyznaczone. Nieliczne tylko jednostki, otumanione wrażą propagandą odmówiły grosza na obronę własnej chaty. Ogół ludności, wszystkie warstwy społeczne, udział solidarny wzięły, zakreślony przez Komitet obowiązek w nadmiarze spełniły. 35.000 zł. zamierzano, 43.000 zebrano i dalej jeszcze płyną ofiary.

Jest utrwaloną tradycją naszego powiatu wspomagać armię samorzutnie, z własnej ochoty i dobrej woli: w roku 25 społeczeństwo ryp. ufundowało lotnictwu naszemu dwa bojowe płatowce Potezy, które pod nazwą Rypin 1 i Rypin 2 chlubnie pełniły przez szereg lat służbę w wojskach lotniczych, zaprawiając młode orły polskie do rycerskiej walki powietrznej.

Z funduszów obecnie zebranych 18 tys. zł. przeznaczono za zezwoleniem Centralnego Komit. Fund. Obrony Narodowej na zakup stojącego tu plutonu karabinów maszynowych.

Panie Generale, jest to ofiara symboliczna. Jesteśmy gotowi dać w potrzebie nieporównie więcej. Jesteśmy gotowi na daninę życia i mienia całego.

Wzywam obecne tu wszystkie stany do okrzyku na cześć armii polskiej i jej wodzów:

Prezydent Rzeczyposp. Ign. Mościcki niech żyje.

Marszałek Śmigły Rydz — niech żyje.

Nasz pułk piechoty niech żyje.

Niech Panu służą dobrze te maszynki Generale!

Orkiestra zagrała hymn państwowy, po czym wzruszony zabrał głos pan Generał i w żołnierskich od serca płynących słowach podziękował obywatelstwu ziemi rypińskiej, za dar tak wspaniały, którego waga mieści się w jego moralnym wyrazie.

„A teraz, — na zakończenie mówił p. Generał: — Niech prześlicznej ziemi obywatelki i obywatele żyją“!

Po odegraniu marsza pułkowego na cześć obywateli, nastąpiła ceremonia przejęcia przez wojsko plutonu karabinów maszynowych.

I DEFILADA!

Na specjalnie ustawionej na ulicy Warszawskiej trybunie stanęli przedstawiciele miejscowego społeczeństwa z p. Generałem Thommee na czele. Straż pożarna z trudem utrzymuje porządek. Ale porządek wszędzie wzorowy.

(Ciąg dalszy na str. 7)

PRZYGODA W WENECJI

RUDOLPH AXEL ❧ ❧ ADAPT. EUGENIUSZA BAŁUCKIEGO

WSPÓŁCZESNA POWIEŚĆ KRYMINALNA

40)

— Dobrze, poczekaj trochę... — Berezowicz usłyszał szelest sukni, potem drzwi się otworzyły. — Ładnie się troszczysz o moje zdrowie — powiedziała Grażyna z żartobliwym wyrzutem. — Przecież dziś cały wieczór z wami rozmawiałam. Mało ci jeszcze?

Berezowicz wszedł do pokoju nie przymykając za sobą drzwi.

Przepraszam cię, Inko, ale... przed chwilą był telefon z hotelu „Danieli". Pani Halina dopytywała się... dość niecierpliwie, czy możesz jeszcze dziś w nocy do niej przyjść.

— Teraz!?... — zawołała zaskoczona. — Pierwsza już minęła.

— No, tak — zauważył niepewnie Berezowicz. — Rzeczywiście jest trochę zapóźno... ale prosiła tak usilnie, że musiałem ci powiedzieć. Mam wrażenie, że tam coś się stało.

— Ach, tak... No, to uciekaj, chłopcze!

Grażyna popchnęła łagodnie narzeczonego w kierunku drzwi, zamknęła je i zaczęła się przebierać pośpiesznie. Jej nerwy biły na alarm, do głowy się cisnęły niespokojne myśli o pałacu Grioniego, o Germaine Niveller i Giulii Ruocco.

Po pięciu minutach Morzeńska wyszła na korytarz już zupełnie ubrana. Berezowicz obrzucił ją stroskanym spojrzeniem.

— Pójdziesz?... Naprawdę?...

— Oczywiście, Leszku!

— Czujesz się na siłach?

— Ujdzie! Dziś spałam jak suseł do samego południa. Poza tym nam nadzieję, że mnie odprowadzisz. Więc co mi się może stać!?...

Grażyna i Berezowicz zastali panią Halinę w łóżku. Leżała blada i drżąca. Przy małym biurku lekarz sprowadzony przez portiera hotelowego pisał receptę.

— To są tylko nerwy, proszę pani — powiedział zapinając torbę lekarską i szykując się do odejścia — Zapisałem pani środek uspokajający. Proszę posłać zaraz tę receptę do apteki. Po dwóch proszkach pani zaśnie doskonale i jutro będzie się pani czuła znacznie lepiej. Nie ma żadnego niebezpieczeństwa, proszę pani. Pozwolę sobie odwiedzić panią jutro rano.

— Panie Lezsku — powiedziała pani Oesterberg słabym głosem, gdy lekarz opuścił pokój. — Czy może nas pan zostawić na pół godziny. Chciałabym pomówić z panną Grażyną.

Panna Morzeńska nie czekając na odpowiedź, ujęła narzeczonego pod ramię i wyprowadziła na korytarz.

— Zejdź do hallu Leszku i wypij sobie jeszcze jeden wermut. Młodym ludziom w twoim wieku nie wolno słuchać, gdy dorosłe kobiety rozmawiają poufnie.

Wróciła do pokoju, przysunęła krzesło i usiadła przy łóżku chorej.

— Pani jest bardzo dobra, panno Grażyno... Dziękuję, że pani przyszła — rozpoczęła pani Halina dotykając pieszczotliwie dłoni dziewczyny. Już się tak złożyło, że pani została wciągnięta w krąg okropnych wydarzeń, które mnie prześladują tu w Wenecji... Chciałam przetrawić to wszystko, ale czułam, że zwariuję, jeśli będę leżała i rozmyślała w samotności... Niech się pani na mnie nie gniewa. Byłam nieprzytomna ze strachu, gdy telefonowałam z prośbą, by pani do mnie przyszła.

— Co się stało, kochana pani Halu?

Pani Oesterberg podniosła oczy błyszczące niespokojnym ogniem.

— Przeżyłam coś tak okropnego, tak przerażającego... Tu, w tym pokoju!... — Drgnęła na same wspomnienie i urwała nagle. — Nie, nie! Za nic nie powiem! Nie mogę powiedzieć!

Panna Morzeńska spojrzała na jej twarz, wykrzywioną przerażeniem.

— Może znów zamach?...

Pani Oesterberg potrząsnęła głową.

— Niech pani nie pyta... nie powiem... nie mogę... — Jej oczy błysnęły tajemniczo. Zniżyła głos do przejmującego szeptu. — Powiem tylko tyle... wiem, kto zgładził Germaine Niveller i Giulię Ruocco!

Co to było — majaczenie w gorączce czy chora wyobraźnia, niemal granicząca z obłędem?...

Panna Morzeńska spojrzała z wyraźnym niedowierzaniem.

— Jak to? Zna pani nazwisko mordercy? — zawołała po chwili. W takim razie pani musi natychmiast zawiadomić policję!

Pani Oesterberg wzdrygnęła się.

— Nie, nie... Tego nigdy nie zrobię... — wyszeptała trzęsącymi wargami. — Tylko pani... pani powiem...

— Ależ to jest zupełnie niemożliwe, pani Halu! — przerwała stanowczo dziewczyna. — Jeśli pani się dowiedziała czegokolwiek, jeśli się pani nasunęło tylko podejrzenie, pani jest obowiązana powiadomić niezwłocznie policję albo przynajmniej pana Antockiego. Sama to zrobię, jeśli pani nie chce. Więc słucham. Czego się pani dowiedziała?

Pani Oesterberg ścisnęła ją kurczowo za rękę.

— Nic, nic nie powiem...

Grażyna stłumiła mimo woli ogarniające ją podniecenie. Zaczęła przemawiać ostrożnie i łagodnie, starając się jeszcze więcej nie denerwować chorej.

— Nie rozumiem, pani Halu. Sama pani oświadczyła kilkakrotnie, że dopóty się pani nie uspokoi, dopóki pani nie znajdzie mordercy męża. Teraz pani twierdzi, że wie, kto zamordował Giulię i panią Niveller, a tego nie chce pani zdradzić. Jakże można pozwolić, by takie straszne ohydne przestępstwa uchodziły bezkarnie?

— Przed karą nie schowa się żaden człowiek, panno Inko. Ona go wszędzie znajdzie. Ale ja nie chcę wskazać winnego! Nie mogę!... — Bojaźliwie i błagalnie spojrzała na pannę Morzeńską. — Pani tego nie rozumie, panno Inko? Nie rozumie pani, że nie chcę występować w roli mściciela?

— Nie wiem... odparła niepewnie Grażyna. — Wszystko, co pani mówi, brzmi zanadto fanastycznie, zanadto nieprawdopodobnie... a nie chce pani tego wytłumaczyć dokładniej. Rozważmy to spokojnie, kochana pani Halu. Może to skutki gorączki? Może pani mówi pod świeżym wrażeniem przykrego i ciężkiego snu?

Pani Oesterberg pochyliła się na poduszki.

— Pod wrażeniem snu? — powtórzyła cicho. — Być może... być może był to tylko sen... Ale nie wolno go lekceważyć, bo on się strasznie zemści... — Podniosła się nagle, pochyliła się ku pannie Morzeńskiej i zajrzała jej prosto w oczy. — Boję się o panią, panno Inko, boję się okropnie! Niech pani pamięta, że biedna Giulia zginęła przez pomyłkę, bo panią chcieli zwabić i zamordować. Niech pani będzie bardzo ostrożna!

Grażyna pogłaskała ją po ramieniu.

— O to pani może być zupełnie spokojna, kochana pani Halu. Moja noga nie postanie w pałacu Grioniego, choćby Rafael i Tycjan sami się zjawili we własnych osobach i mnie zapraszali.

Pani Oesterberg przysunęła się bliżej.

— Tego jeszcze za mało... Niech się pani wszędzie ma na baczności — na ulicy, nawet w swoim hotelu! Niech pani nikomu nie ufa, a najbardziej niech się pani strzeże... doktora Cassiera.

Zakończenie było takie niespodziewane, że panna Morzeńska drgnęła.

— Kogo?... Myśli pani, że doktor Cassier jest mordercą?

(Dalszy ciąg nastąpi).

Wypad w krainę ludzi skrzydlatych

W wielkiej hali balonowej w Toruniu był w niedzielę ścisk. Pod stropem hangaru kołysało się 12 olbrzymich kul, rwących się do lotu, na razie jednak spętanych jeszcze i przykutych do ziemi licznymi workami piasku, którymi obwieszono kosze balonowe. Grupki ludzi w olbrzymiej hali niemal ginęły. Gromadziły się dokoła koszy, w których piloci kończyli przygotowania do startu. Daleko jeszcze wprawdzie do godziny 18-tej, o której rozpoczną się wzloty. Jest dopiero 15-ta. Z cienistego wnętrza hangaru wychodzimy na zalany słońcem plac wzlotów, na którym już gromadzi się liczna publiczność. Wzrok pilotów balonowych z niepokojem ślizga się po czystym błękicie nieba, w poszukiwaniu swego wiernego sprzymierzeńca — w i a t r u. Ale „kiszka" na hali zwisa bezsilnie, a dym z kominów kręci się bezradnie w kółko. Może do godziny 8-tej zmieni się sytuacja na korzystniej sza.

Bohaterem chwili jest na razie — mikrofon Rozgłośni Pomorskiej. Łowi na gorąco wypadki i wrażenia w hali balonowej. Wędruje od młodego konstruktora modeli latających do pilotów balonowych. Ze swadą i humorem kreśli sytuację i widoki dla uczestników zawodów o puchar im. płk. Wańkowicza kierownik zawodów p. m j r. G u m i ń s k i. Zabiera głos także jedyna wśród obecnych pilotka, w dodatku potrójna, bo motorowa, szybowcowa i balonowa, p. Wojtulanisówna.

W pobliżu mikrofonu widzimy także popularnych i znanych pilotów balonowych pp. kpt. Pomaskiego i kpt. Hynka. Jest obecny również p. płk. Wolszlegier, szef departamentu aeronautycznego w M. S. Wojsk., który na zawody przybył z Warszawy.

Teraz piloci przystępują do odważania balonów. Nadmierne ilości balastu wędrują w kąt, pozostaje tylko tyle, aby balon po odrzuceniu drobnej ilości piasku mógł swobodnie wzbić się w górę.

Na placu tymczasem czega nas nowe widowisko. Od strony lotniska zbliża się samolot, ciągnący na holu szybowiec, który nad halą balonową porzuca hol. Awionetka znika, a nad nami pozostaje człowiek - ptak, zataczający łagodne koła. Głowy zadarte ku górze chłoną z ciekawością piękny obraz smukłego ptaka, srebrzącego się w blaskach słońca na tle czystego błękitu nieba, w którym po długiej chwili się rozpływa, ginąc nam z oczu.

I znowu wzrok wraca ku ziemi, gdzie przed publicznością przewija się długi sznur połyskujących lakierem samochodów, uczestniczących w konkursie piękności.

Ale nas czeka lepsza rzecz. Zarząd okręgu wojewódzkiego LOPP'u zgotował nam miłą niespodziankę. P. kpt. Abramowicz oddaje nas w ręce w y t r a w n e g o p i l o t a p. k p t. K a c z m a r c z y k a, z którym start balonów obserwować będziemy z — góry.

Samochód uwozi nas z placu wzlotów na lotnisko. Z rozkoszą wchłaniamy specyficzną atmosferę królestwa ludzi skrzydlatych. Cicho tutaj i spokojnie w niedzielne popołudnie. W trawie spoczywa kilku młodzieńców, wygrzewających się w słońcu. Obok hangaru krząta się dyżurny. W pewnym momencie ciszę mąci warkot silnika i na murawie osiada awionetka obok dwuch innych, które już wcześniej przytuliły się tutaj do ziemi. Wrozmowie naszej padają często i gęsto nazwy jak „R. W. D. 5", „R. W. D. 8", „R. W. D. 13". My polecimy na „trzynastce", wygodnej, trzyosobowej maszynce, którą już wytaczają z hangaru.

Do naszej grupki podchodzi sierżant, który dopiero co osiadł na lotnisku.

— Panie kapitanie, melduję swój powrót z..."

Ładny miałeś lot?"

„Ach, panie kapitanie, wymarzona pogoda..."

Okazuje się w bliższej rozmowie z sierżantem Katarzyńskim, że lotnicy to wcale poetyczny ludek. Codzienne loty, z którymi dawno mieli czas się „otrzaskać", nie zabiły w nich poczucia piękna.

...zwłaszcza nad lasem było pięknie — opowiada nasz lotnik. — Leciałem zupełnie nisko i nie mogłem się nasycić zapachem żywicznym, który bił z dołu. Przez długi czas leciałem w tej chmurze zapachów...

Ale na nas już czas. Już pierwszy balon pojawił się nad drzewami i wzbija się wolno ku górze.

Startujemy i kierujemy się wprost na halę balonową. Widzimy, że start odbywa się gładko. Jeden po drugim balony odrywały się od ziemi i poczęły płynąć na północ. Lecą rozproszone na różnych wysokościach. Najwyżej, prawie z miejsca wzbiły się „Mościce", które lecą na wysokości 700 do 800 metrów. Widzimy jak z niżej lecących balonów sypią się z koszy złociste smugi piasku. Uwijamy się między napęczniałymi kulami, wracamy nad halę balonową, nad którą zataczamy ostre wiraże, by po chwili znowu rzucić się w pościg za balonami, które już zdążyły odsadzić się o spory szmat drogi. Teraz całe północne niebo jest już gęsto usiane kulistymi baniami, unoszonymi łagodnymi podmuchami wiatru coraz dalej na północ.

W dole pod nami drogi od hali balonowej zaroiły się mrowiem ludzkim. Już po starcie. Publiczność opuszcza plac. A poprzez tłumy torują sobie drogę samochody, który ruszyły w pościg za balonem-lisem.

Dolem coś około czterech kilometrów jest z hali balonowej na lotnisko. W powietrzu z ponad hali prawie w mgnieniu oka spływamy na polanę lotniska. Huk motoru pierzcha nam z uszu i znowu jesteśmy na ziemi.

Młodzieńców, którzy wygrzewali się w trawie, już nie ma. Nie ma także awionetek. Teraz dopiero dowiadujemy się, że ci niepozorni chłopcy to już wytrawni lotnicy, którzy z Warszawy skoczyli na godzinkę do Torunia! Zbyt mało może doceniamy pracę aeroklubów, które szkolą młodzież skrzydlatą w cichości, bez rozgłosu, bez szumnej reklamy.

(wtk.)

XVIII. Tydzień P. C. K.

Od dnia 1 czerwca do 10 w całej Polsce odbędzie się tydzień propagandowy Polskiego Czerwonego Krzyża.

Nie wątpimy, że społeczeństwo zainteresuje się zadaniami i pracą tej wysoce pożytecznej instytucji, która pod hasłem Miłości bliźniego urządza kursy przeciwgazowe, szkoli w opiece nad rannymi i chorymi żołnierzami w czasie wojny, w udzielaniu pomocy ludności cywilnej na wypadek powodzi, pożarów, epidemii, topienia się, udzielanie pomocy w nieszczęśliwych nagłych wypadkach na drogach. Przewożenie do szpitali ludności najbiedniejszej, szkolenie sióstr-opiekunek, instruktorów — to nie puste słowa o miłości, ale czyn!

Obowiązkiem każdego obywatela — zapisanie się na członka P. C. K.

(Dalszy ciąg ze str. 5)

Tłumy na ulicy wzdłuż trasy, którą będzie przechodziło wojsko i organizacje PW. i WF. Balkony i dachy domów oblepione widzami.

Ślicznie w bieli ubrane dziewczątka wręczają p. Generałowi kwiaty, a przechodzące wojsko dziatwa szkolna obsypuje kwieciem.

Maszeruje wojsko przy nieustających dźwiękach marsza, a potem dzielnie się prezentujący rezerwiści w mundurach, oddziały konne rezerwistów, na rowerach. Idą Strzelcy, Straż Pożarna, Sokół, harcerstwo, czerwony Krzyż w bieli, KSM.

I pysznią się owe trzy karabiny maszynowe obsypane i udekorowane kwieciem.

A naród wiwatuje, klaszcze, a dziatwa sypie i sypie kwiaty pod nogi wojaków nanaszych. A oni idą dumni, siebie pewni i walą stopami o bruk ulicy z taką zadzierżystością, że aż szyby dźwięczą w oknach, — rzekłbyś, że domy drżą w swych fundamentach, a to tylko drży z uciechy weselnej, a to tylko bije serce Rypina pod takt męskiego marsza.

Niezapomniane, bo historyczne dni przeżyli rypiniacy. O tym trudno pisać, gdyż takie chwile tylko się przeżywa.

— — — — — — —

O godz. 12 w starostwie Komitet podejmował miejscowe obywatelstwo i przybyłych gości obiadem.

Serdeczna i gościnna atmosfera dała możność wypowiedzenia zebranym swych uczuć.

Przemówienia rozpoczął hr. Sierakowski prezes Komitetu PW. i WF, wznosząc w ręce gen. Thommee toast na cześć armii. Przemówił następnie senator Siemiątkowski. W pięknym przemówieniu podniósł zasługi naszej armii, na toasty odpowiedział p. Generał i jeden z wyższych wojskowych.

O godz. 2-ej wszyscy udali się na stadion przepełniony widzami. Stadion ten jest chlubą Rypina.

Wyniki zawodów podajemy na innym miejscu.

* * *

A teraz końcowe rozważania. Święto P. W. i W. F. powiatu rypińskiego miało potrójne znaczenie: 1) było sprawdzianem tężyzny fizycznej i sprawności młodzieży powiatu rypińskiego; 2) zetknęło na boisku sportowym młodzież trzech sąsiednich powiatów, jakby na symboliczny wyraz zasypywania różnic dzielnicowych i wreszcie: 3) dowiodło, że ukochaniem narodu jest armia, a tej miłości armii powiat rypiński dał tak ofiarny, tak wzruszający wyraz.

Leon Sobociński.

Doroczne zebranie Rady Osadniczej PTR w Pelplinie

Dnia 30 maja br. odbył się w Pelplinie zjazd Rady Osadniczej Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego poprzedzony wysłuchaniem mszy św. przez uczestników w katedrze na intencję osadnictwa pomorskiego, po której zarząd sekcji osadniczej PTR in corpore z prezesem PTR p. Czarlińskim złożył hołd ks. biskupowi dr. Okoniewskiemu i prosił o zaszczycenie zjazdu.

O godz. 10,45 zagaił zebranie i przewodniczył ustępujący prezes sekcji osadniczej PTR p. Rząsa, na które przybyli licznie delegaci osadników z całego województwa pomorskiego.

Życzenia pomyślnych obrad przysłali: dyr. Izby Skarbowej w Grudziądzu p. Kossjor, prezes Pomorskiej Izby Rolniczej, p. Donimirski, naczelny dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu p. inż. Baranowski, naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych z Poznania p. Strzeszewski, dyrektor Horodko z Poznania i Spółka Akc. Eksploatacji Soli Potasowych.

Na wstępie po zagajeniu przywitał p. Rząsa wszystkich gości przedstawicieli instytucyj państwowych, samorządowych i innych a w szczególności przedstawiciela p. Wojewody, naczelnika Sztekiela i innych oraz prasę, po czym w przemówieniu swojem podkreślił przywiązanie osadników pomorskich do wiary ojców oraz zdał krótki rachunek z trzyletniej pracy sekcji wyrażając nadzieję, że uciążliwe obciążenia osadników zostaną uporządkowane.

W szczególności co zostało załatwione pozytywnie ujęte zostało w rozesłanym rocznym sprawozdaniu Sekcji oraz w biuletynie PTR.

Po przemówieniu p. Rząsy witali zjazd naczelnik p. Sztekiel imieniem p. Wojewody i swojem oraz gospodarz powiatu starosta p. Muchniewski.

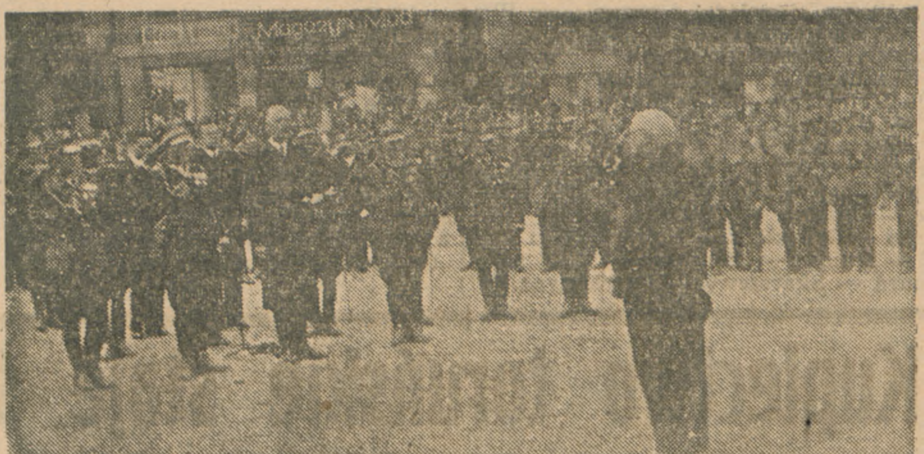
W dalszym ciągu wybrano do Zarządu w tajnym głosowaniu ponownie ustępujących p. Rząsę jednogłośnie oraz p. Kaźmierskiego prezesa sekcji osadniczej PTR w Grudziądzu i p. Mierzwę prezesa sekcji osadniczej PTR w Tczewie.

Bardzo ciekawy referat p. mgr. Wojnowskiego „Znaczenie osadnictwa na Pomorzu na tle dziejów kolonizacji niemieckiej na Pomorzu" rozwinął ogólną dyskusję w której zabierali głos liczni członkowie Rady, naświetlając położenie i postulaty osadników, oraz mgr. p. Frankowski z Poznania.

W odpowiedzi na poruszone zagadnienia odpowiedzieli naczelnik Wydz. Roln. i Ref. Roln. p. Sztekiel i dyr. Narbutt, przedstawiając wysiłki Rządu celem uporządkowania zagadnień osadniczych i ich płatności na Pomorzu.

W ciągu obrad przybyłego Arcypasterza ks. biskupa dr. Okoniewskiego, zjazd przywitał żywiołowo, który w przemówieniu swoim stwierdził rolę dziejową osadnictwa na zachodnich rubieżach Rzplitej życząc owocnych obrad i udzielając błogosławieństwa. Po ...ecio godzinnych obradach i podziękowaniu gościom za zaszczycenie zjazdu przewodniczący p. Rząsa zamknął zebranie.

Brodnica na FON

Powiat brodnicki ufundował ze składek swego społeczeństwa 3 karabiny maszynowe jako dar na obronę narodową. Moment z uroczystego przekazania daru Wojsku przez prezesa komit. FON p. Pawła Gończa, przemawiającego do zebranych na rynku przed stawicieli władz cywilnych i wojskowych z pp. wojewodą Raczkiewiczem i generałem Thommee.

9 pożarów w powiecie lubawskim

od gromów przechodzącej burzy

W godzinach popołudniowych przeszła nad powiatem lubawskim olbrzymia burza z piorunami, od których uderzeń powstały w licznych miejscowościach pożary. Ogień wywołany uderzeniami gromów zniszczył ogółem **9 zabudowań** różnych gospodarstw.

I tak w **Mroczynku** zapalił się dom mieszkalny rolnika Helmutha Diethelma a u sąsiada jego Teofila Szynaki stodoła wraz z martwym inwentarzem i przybudówką; **w Otrębiu** gospodarzowi Antoniemu Witkowskiemu spaliło się całe gospodarstwo wraz z 2 krowami, to samo **w Tylicach** u gosp. Franciszka Majki i **w Krzemieniewie** u rolnika Maksymiliana Mówińskiego. **W Mrocznie** spaliły się częściowo gospodarstwa Tomasza Bartkowskiego i Władysława Dąbrowskiego. **W Nowym Mieście** rolnikowi Aleksandrowi Cieślińskiemu grom rozerwał dosłownie stodołę, spaliwszy jedną jej część a zamieszkałemu w śródmieściu Kazimierzowi Zielińskiemu zniszczył aparat radiowy, który nie był uziemniony. W ludziach na szczęście ofiar nie było. Wszędzie znaczne szkody, przewyższające ubezpieczenia.

Ta sama burza, ciągnąca nad powiatem kartuskim wywołała uderzenie gromu w zabudowania gosp. Stefana Kitowskiego w **Miechucinie**, któremu spłonęła stodoła wraz z inwentarzem martwym i żywym.

We wszystkich wypadkach interweniowały miejscowe straże pożarne i ich to wysiłkom należy zawdzięczać, że ogień udało się zlokalizować i pożary nie przybrały większych rozmiarów.

Wojewódzki zjazd delegatów pomorskiej Federacji P. Z. O. O.

Zjazd odbędzie się w Toruniu w niedzielę 6 bm. W programie w części oficjalnej godz. 9.00 — Msza św. w kościele garnizonowym, poczym złożenie wieńca przy pomniku Marszałka Józefa Piłsudskiego. Zbiórka przed kościołem Garnizonowym. Przy składaniu wieńca wezmą udział wszystkie miejscowe poczty sztandarowe i komp. honorowa Zw. Sfeder., o 11.00 — otwarcie zjazdu, na którym wygłoszą przemówienia przedstawiciele władz i organizacji, uchwalone zostaną rezolucje. W części nieoficjalnej m. in. sprawozdanie zarządu wojewódzkiego, dyskusja, referat Wych. Obywatelskiego (wygłosi insp. Wyrwiński Marceli, Kier. Ref. Wych. Ob. Zarządu Okręgowego Zw. Rez. Nr. VIII) dalej wybory władz, wolne głosy i wnioski.

Polska straż ogniowa z Chojnic

ratuje płonącą na pograniczu wieś niemiecką

Ub. soboty pogranicze nasze w powiecie chojnickim zaalarmowały olbrzymie smugi dymu i ognia, wybijające się w niebo w okolicy Władysławka. Jak się okazało, paliło się kilka zabudowań w wiosce po stronie niemieckiej, Niesewatz, położonej tuż przy granicy.

Zaalarmowana ogniem chojnicka straż ogniowa wyjechała szybko na pomoc i mimo przejazdu przez granicę, co spowodowało małe formalności, była w Niesewatz prędzej aniżeli straż niemiecka.

Po kilkugodzinnej walce z szalejącym żywiołem, który strawił już dwa gospodarstwa i zagrażał innym, ogień zdołano wspólnymi siłami umiejscowić. Przyczyniła się do tego w dużej mierze ofiarność strażaków polskich, którym przedstawiciele władz niemieckich nie omieszkali złożyć wyrazów podziękowania.

S. p.

prof. Stanisław Hołyński

kierownik działu chemii roślinnej Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego Oddział w Bydgoszczy, b. prof. Akademii Rolniczej w Moskwie, ur. w Mohylowie nad Dnieprem w 1880 r., zmarł dnia 29 maja 1937 r.

Dyrekcja Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego Oddział w Bydgoszczy

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy cmentarnej par. św. Wincentego á Paulo na Bielawkach, na cmentarz miejscowy, we wtorek, dnia 1-go czerwca br. o godz. 17-ej. 3798

Dom Katolicki przechodzi we władanie parafii

Dotychczas wierni parafii brodnickiej, utworzywszy spółkę, zakupili własnym sumptem Dom Katolicki z przeznaczeniem go na cele akcji katolickiej i stowarzyszeń religijno - społecznych Brodnicy.

Obecnie — jak się dowiadujemy — toczą się końcowe pertraktacje nad oddaniem Domu Katolickiego zarządowi parafii katolickiej.

Fakt ten zanotować należy z podkreśleniem, że zdobyty z ofiar i dobrej woli parafian gmachu Domu Katolickiego przejdzie z rąk ofiarnej spółki na własność parafii.

KALENDARZYK

Wtorek, 1. 6. Jakuba
Środa, 2. 6. Marcelina
Czwartek, 3. 6. Klotyldy, Erazma

STAN WODY W WIŚLE

Stan wody w Wiśle z dnia 31. 5.: Kraków — 2,86 (2,77); Zawichost + 1,30 (1,36); Warszawa + 1,18 (1,25); Płock + 0,91 (0,98); Toruń + 0,89 (0,76); Fordon + 0,87 (0,75); Chełmno + 0,62 (0,55); Grudziądz + 0,79 (0,77); Korzeniewo + 0,87 (0,87); Piekło + 0,13 (0,12); Tczew + 0,16 (0,15); Einlage + 2,00 (2,16); Schiewenhorst + 2,22 (2,54).

Temperatura wody w Wiśle 14,9 (14,9).

Uwaga liczby w nawiasach oznaczają stan z dnia poprzedniego.

Na toruńskim bruku

— **Osobiste.** Z dniem 31 maja rozpoczął miesięczny wypoczynkowy urlop dyrektor tutejszego oddziału Banku Zw. Spółek Zarobkowych p. Czesław Wojciechowski.

— **Podziękowanie.** Zjawiła się wczoraj w redakcji naszej grupa kobiet z pośród rodzin bezrobotnych Torunia z prośbą o wyrażenie na naszych łamach podziękowania dla Rodziny Wojskowej, która urządziwszy w swej świetlicy „Dzień Matki" obdarowała 27 dzieci, by te z kolei sprezentowały otrzymane dary swoim matkom. Prośbie obdarowanych w ten sposób matek czynimy zadość, dając tym samym wyraz wdzięczności dla pań z Rodziny Wojskowej.

— **Ze Związku Pań Domu** (ul. Krzyżacka 5). W środę, dnia 2 bm. o godz 17 wygłosi referat p. Kossak, em. prof. o „Hygienie gospodarstwa domowego w lecie". — Herbatka, czytelnia. W piątek, dnia 4 bm. o godz. 17 Bridge — Herbatka — Czytelnia. Związek przyjmuje codziennie zgłoszenia na wycieczkę do Inowrocławia. — W dniu 5 bm. o godz. 17 zbiórka wszystkich członkiń w lokalu Związku, celem zwiedzenia wystawy uczenic szkoły gospodarstwa w miejscu. — Uprasza się o punktualne przybycie.

— **Tydzień P. C. K. 1 czerwca:** o godz. 19 — capstrzyk. Codziennie do dnia 7 bm. „Wieczory Pieśni" w Artusie z występami artystów scen polskich w godzinach wieczornych od godz. 20. Poza tym 3 bm. na pl. św. Katarzyny od godz. 17 i 4 bm. na pl. Teatralnym pokazy ratownictwa sanitarnego przez Koła Młodzieży; w niedzielę, **6 bm.** nabożeństwo o godz. 11,45 w kościele garnizonowym na intencję PCK. a po nabożeństwie pochód propagandowy ulicami miasta z orkiestrą, o godz. 13,30 otwarcie ratowniczej stacji rzecznej. Zbiórka uliczna od godziny 9—13. Od 15-tej zabawa ludowa w Zieleńcu, z loterią fantową, strzelaniem, jazdą na konikach i innymi niespodziankami. Doborowa orkiestra wojskowa. — Właściciele kin podjęli się bezpłatnie wyświetlenia propagandowego filmu. Instalację rozgłośni propagandowej zainstalowała w mieście firma Schwengrub - radio.

— **Żałoba niemiecka.** W związku z wypadkami w Hiszpanii, przed gmachem tut. gener. konsulatu niemieckiego wywieszone zostały wczoraj na kilka godzin chorągwie, opuszczone do połowy masztu. Czczono pamięć poległych na pancerniku „Deutschland".

— **Wybryk dziatwy.** Na Nadbrzeżu w pobliżu bramy Żeglarskiej kilku chłopców podpaliło pozostawioną pod murem słomę, zgarnąwszy ją na spore ognisko. Ogień o półtorametrowych językach trwał dobry kwadrans, osmalając stare mury. Ugasił go pewien młody harcerz. Za sprawcami wdrożyła dochodzenia policja.

— **Statki handlowe i osobowe** z powodu płytkości wody w miejscu przystani przybijają nie do niej lecz wprost do brzegu.

— **Wreszcie deszcz!** Dzisiejszej nocy spadł od dawna upragniony deszcz, który zwilżył wysuszoną ziemię i rośliny. Padało przez kilka godzin i popada teraz częściej.

— **Prace ręczne pań z sodalicji.** Sodalicja Pań wystawia w dniu Bożego Ciała w jednym z okien wystawnych firmy Kotliński (ul. Szeroka) wykonane dotąd przez siebie paramenty kościelne dla dwóch nowopowstających parafii toruńskich: w Dębowej Górze i na Wrzosach. Na wystawę tą zwraca więc uwagę swych łaskawych ofiarodawców i publiczności.

Ofiarną dłonią złożyli na ten cel: firma Kotliński, mat. czarny na ornat, p. Kotlińska białą jedw. suknię, p. drowa Swinarska czarny aksamit na ornat, rozpoczętą stułę, wstążkę na stułę, 5 mtr. koronki klockowej i taśmę szeroką na stułę, p. Hałderdzianka szer. wstawkę do obrusa, p. Zawadzka, ul. Sobieskiego 33 — płaszcz aksamitny czarny, p. Bembanowska, haftu 4 i pół metra, p. Rucka, 1 koronkę do obrusa, 1 obrus płócienny z koronką, przykrycie lila na ołtarz, p. Dałkowska rozmaite resztki adamaszku i hafty, pp. Plucińscy, klęcznik, p. Zacharkówna, wstążki i koronki, p. Szymańska 2 mtr. płótna cienkiego i 1 zł., p. dr. Tarnowska, płótno na 3 obrusy, p. prez. Ornassowa aksamit na czarną kapę, p. Piskorska czarny aksamitny płaszcz, p. Sobiecka 2 mtr. płótna i resztki koronek, p. Barciszewska, ul. Warszawska 2 — 5 zł., p. Juliusz Zieliński, Podgórna 16 — 20 zł., p. Ollechowa 10 zł., p. Kwieciakowa 2,50 zł., p. Biesiekierska 1,50 zł., z nieodebranych biletów 26,75 zł.

Wszystkim wyżej wym. Łaskawym Ofiarodawcom składa Sodalicja Pań tą drogą serdeczne — „Bóg zapłać!" — i gorąco prosi wszystkich dobrej woli i serca o złożenie chociaż najdrobniejszej ofiary bądź to w gotówce, lub w materiałach celem umożliwienia skompletowania niezbędnych paramentów kośc. dla najuboższych parafii toruńskich. Ofiary przyjmuje p. drowa Swinarska (ul. Szeroka 37).

Dzień w Toruniu

Wtorek, dnia 1 czerwca

„Marsz do Morza"

W dniach 26 i 27 czerwca br. komenda okręgu VIII Związku Strzeleckiego organizuje wielkie zawody marszowe p. n. „Marsz do Morza".

„Marsz do Morza" ma charakter patrolowy o typie wojskowo-sportowym ze strzelaniem i jest sprawdzianem tężyzny marszowej poszczególnych drużyn, a zarazem eliminacją do marszu Szlakiem Kadrówki. Marsz ten odbywa się w trzech kategoriach: a) wojsko, policja i straż graniczna, b) Zw. Strzelecki i organizacje WF i PW (powyżej lat 21); c) Zw. Strzelecki i organizacje WF i PW (w wieku od 18 do 21 lat).

Historia „Marszu do Morza" sięga roku 1932, w którym drużyny biorące udział w zawodach przebyły pierwszy etap Toruń — Solec — Bydgoszcz.

W następnych latach zwarte szeregi zawodników przebywały dalsze etapy zbliżając się do morza. I tak w roku 1933 Bydgoszcz — Unisław — Chełmno, w 1934 roku Chełmno — Grudziądz — Nowe w roku 1935 Nowe — Gniew — Starogard, w 1936 roku Starogard — Skarszewy — Kościerzyna. W roku bież. nastąpi ostatni etap marszu i dojście do morza trasą Kościerzyna — Żukowo — Gdynia.

Z roku na rok zwiększały się szeregi uczestników i wzrastało zainteresowanie ze strony ludności, która tłumnie wylegała wzdłuż trasy i przygotowywała na punktach kontrolnych napoje chłodzące i żywność i kiedy w pierwszym roku marszu startowała nieznaczna ilość zawodników, to w tym roku spodziewany jest udział przeszło 30 drużyn.

Trasa ostatniego etapu marszu wynosi 67,5 km i dzieli się na dwie części. Część pierwsza w dniu 26 czerwca Kościerzyna — Żukowo — kwalifikacyjna. Część druga 27 czerwca i wyścig patroli na ostatnich 10 km z miejscowości Skraj Lasu do Gdyni.

W roku bieżącym zakończy się ta największa po Marszu Szlakiem Kadrówki impreza marszowa i tegoroczny „Marsz do Morza" poza walorami wojskowo - sportowymi będzie niejako ukoronowaniem idei: „Dojście do Polskiego Morza".

DYŻUR APTEK.

Dziś w śródmieściu dyżuruje Apteka pod Lwem — N. Rynek; na Bydgoskim Apteka św. Anny — ul. Mickiewicza; na Mokrem Apteka pod Łabędziem — ul. Kościuszki.

Z Teatru Ziemi Pomorskiej

DZIŚ I JUTRO BALET PARNELLA W TORUNIU.

Pozwalamy sobie przypomnieć Szanownym Czytelnikom dzisiejszą i jutrzejszą datę. Są to dni, w których wystąpi balet Feliksa Parnella w Teatrze Ziemi Pomorskiej, o godz. 20,30. Wszyscy, którzy jeszcze nie widzieli naszego mistrzowskiego zespołu i tym, którzy mieli szczęście go oglądać, radzimy jak najspieszniej zaopatrzyć się w bilety, gdyż może ich zabraknąć. Cały nowy program, składający się z arcydzieł tanecznych w wykonaniu Olimpijskiego zespołu z Zizi Halamą i Feliksem Parnellem na czele. Muzyka wojskowa pod dyrekcją kompozytora Zygmunta Wiehlera, kostiumy i dekoracje najlepszych malarzy odpowiadają choreograficznemu wykonaniu i tworzą ze sobą harmonijną i pełną niewysłowionego czaru całość.

Celem uniknięcia natłoku przy kasie, upraszamy o wczesne nabywanie biletów w Towarzystwie Krajoznawczym — ratusz.

REPERTUAR KIN:

ARIA — „Cissy" i „5 dziewczynek z Kanady".
AS — „Biały anioł".
MARS — „Błękitna parada".
ŚWIT — „90 minut postoju".

Kupiectwo toruńskie staje śladami Poznania

do akcji o spolszczenie handlu na wschodzie

Z miesięcznych obrad Korporacji Kupców Chrześcijańskich

Poniedziałkowe zebranie toruńskiej korporacji kupców chrześcijańskich przy stosunkowo licznym udziale członków minęło pod znakiem silnego zainteresowania akcją **unaradawiania życia gospodarczego na wschodzie Polski.** Po obszernym przedstawieniu nader pomyślnej sytuacji już będącej w w toku **ekspansji Wielkopolan na ziemie b. Królestwa i kresy wschodnie,** zebrani z dużym zadowoleniem przyjęli do wiadomości fakt utworzenia w Toruniu **oddziału Związku Polskiego w Poznaniu,** który zasięgiem swej działalności obejmie całe Pomorze. Oddział będzie rekrutował elementy chętne na wyjazd oraz mobilizował konieczne kapitały, w czym opierać się będzie o kasę bezprocentową i korporację kupców, w których lokalu przy ul. **Żeglarskiej** m. in. znalazł siedzibę. Wszyscy obecni przyrzekli swą pomoc Związkowi a na potwierdzenie iż akcja Związku jest zupełnie realną obecny na zebraniu dyr. Jaworowicz oświadczył, iż na cele akcji znajdzie się większa suma pieniędzy bo **100 tys. złotych.** Dopiero założony oddział liczy już 20 członków z pośród kupiectwa i rzemiosła. Na wschód Polski Związek zdołał wysłać **50 poznańczyków** i wszyscy czują się tam doskonale. Nie tylko, że żaden z nich nie powrócił lecz jeszcze sprowadza sobie pomocników. Hasło „swój do swego" w b. Królestwie wypełnia obecnie treść **życia** wszystkich Polaków. Kolej więc i na **Pomorzan,** by ruszyli w tamte strony, zwłaszcza **wyuczona młodzież kupiecka i rzemieślnicza.**

W dalszym ciągu obrad omówiono zainicjowaną na szerszą skalę akcję w sprawie **wykonania ustawy o samorządzie w ubezpieczalniach społecznych.** W tym celu korporacja zwołała wspólne zebranie sfer sprawą tą zainteresowanych, mianowicie kupiectwa i rzemiosła jako pracodawców oraz jako pracobiorców związki pracowników fizycznych i umysłowych na **piątek, godz. 20 do lokalu „Tivoli"** przy ul. Bydgoskiej. Postanowiono przybyć tam gromadnie wraz z personelem.

Resztę porządku obrad wypełniły sprawy ściśle zawodowe i organizacyjne. M. in. uchwalono urządzić w dniu 11 lipca doroczną **zabawę latową** w Zieleńcu, dokonywać **dekoracji okien** w myśl wskazówek komisji doradczej pod przewodnictwem prof. Nowickiego dalej wziąć udział w **Tygodniu Morza** jak obecnie w **Tygodniu Czerwonego Krzyża.** W wolnych głosach uskarżano się na pocztę iż zbyt dowolnie interpretuje znaczenie „papierów handlowych" i kwestionuje niektóre przesyłki, że „Orbis" przy ul. Szerokiej w załatwianiu klienteli traktuje ją nieodpowiednio, że na ulicach za dużo sprzedawców owocowych, sprzedających towar żydków, pokątnych kupców. Prezes p. Melerski zachęcał członków do wykorzystania **kredytu** w Banku Zw. Spółek Zarobkowych, co obecnie jest znacznie ułatwione. Obrady toczyły się w rzadko spotykanej atmosferze zgodnej współpracy członków i zrozumienia interesu publicznego.

Flirt z X Muzą

„Błękitna parada" — kino Mars

Fred Astaire i Ginger Rogers — to magnes przyciągający miłośników filmu a miłośników tańca w szczególności. Po „Wesołej Rozwódce", „Robercie" i „Panach w cylindrach" — fenomenalną tę parę taneczną ujrzeliśmy w „Błękitnej paradzie" wyświetlanej obecnie w kinie Mars. Jak w każdej komedii muzycznej z tym „duetem" tak i w „Błękitnej paradzie" cała uwaga widzów skierowana jest na taniec i ilustrację muzyczną. Taniec Astaira i Rogers — to nie zwykłe popisy choreograficzno-gimnastyczne — to poematy taneczne w takcie muzyki modernistycznej, których tematem jest miłość, pogoda życiowa lub też groteska.

Tancerze ci posiadają również nie przeciętne zdolności aktorskie zwłaszcza miły Fred, obdarzony z natury „vis comica".

Jeśli chodzi o treść — to jak zwykle w swych komediach muzycznych Fred z Ginger przekomarzają się, no i w końcu łączy ich.... taniec. W miłe środowisko życia marynarzy wpleciono dużo scen wesołych oraz dowcipne dialogi. Okrasą filmu są sceny taneczne w takt pięknej muzyki Irvinga Berlina w wykonaniu ulubieńców całego świata Astaira i Rogers. Kapitalna jest zwłaszcza humoreska-groteska taniec marynarzy i końcowy walc — boston. O wartościach tego filmu najlepiej świadczą tłumy oblegające — mimo sezonu letniego — kasę kina Mars.

Podgórz

— **Sztandar pocztowców.** W niedzielę 6 bm. odbędzie się tu poświęcenie sztandaru Zw. niższych pracowników pocztowych. — Uroczystość ta, przypadająca w 10-lecie istnienia organizacji ściągnie zapewne wielu przedstawicieli społeczeństwa, sympatyzującego z tak niezbędną a jakże szarą pracą codzienną pocztowca - listonosza lub montera telegraficznego i telefonicznego. Uroczystość rozpocznie się o godz. 9 rano wymarszem do kościoła. Uroczyste posiedzenie w restaur. „Central" o 11.

— **Likwidacja Komitetu Zimowej Pomocy bezrobotnym i Komitetu niesienia pomocy Dzieciom i Młodzieży.** W sali rady miejskiej odbyło się pod przewodnictwem ks. proboszcza Domachowskiego posiedzenie likwidacyjne Komitetu zimowej pomocy bezrobotnym. Po odczytaniu protokułu z ostatniego zebrania przez p. Kulczyńskiego, sprawozdanie składali przewodniczący komisji rachunkowo-kasowej p. Leon Kamiński. Ogólna kwota tak po stronie dochodów, jak i rozchodów za cały okres działalności komitetu lokalnego wynosi 12.584,83 zł., z tego wypłacono bezrobotnym 7.423,80 zł. Komitetowi Pom. Dzieciom i Młodzieży 2.588,88 zł, na transport węgla 1.631,68 zł, przekazano do pow. komitetu i woj. 960,47 zł. Ze sprawozdania p. Józefa Chodkiewicza, przewodn. komisji towarowej wynika, że Komitet otrzymał z Komitetu powiatowego 49.620 kg węgla, oraz 250 kg kawy konserwowanej, którą rozdano bezrobotnym w paczkach ze święconym. Równocześnie na święcone zakupiono 266 kg mięsa i wędlin oraz 266 kg pieczywa, drogą zbiórki otrzymano 32 kg pieczywa oraz 74 kg mięsa i wędlin, razem więc 658 kg. Walenty Roguszka złożył sprawozdanie komisji kwalifikacyjnej. Korzystało z pomocy zimowej Komitetu samotnych 47, żywicieli małej rodziny 93 osób, średniej 78 i dużej rodziny 35, razem korzystało z pomocy zimowej 253 osób. W dyskusji nad sprawozdaniem zabierali głos ks. proboszcz Domachowski, p. por. Ezdęga, p. Wł. Kobędza oraz p. burm. Stamirowski, składając podziękowanie za współpracę — wojsku, ks. proboszczowi Domachowskiemu, mjr. Janowskiemu, nauczycielstwu i całemu Komitetowi.

Giełdy

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ
z dnia 31 maja 1937 r.

Dewizy

Belgia 89,05—89,25—88,87; Berlin 212,09—212,51—211,67; Gdańsk 100,00—100,20—99,80; Amsterdam 290,40—291,12—289,68; Kopenhaga 116,30—116,59—116,01; Londyn 26,04—26,11—25,97; Nowy Jork czeki 5,28 jedna ósma 5,29 trzy ósme — 5,26 siedem ósmych; kabel 5,28 trzy ósme — 5,29 pięć ósmych — 5,27 jedna ósma; Oslo 130,85—131,18—130,52; Paryż 23,55—23,61—23,49; Praga 18,40—18,45—18,35; Sztokholm 134,20—134,53—133,87; Zurych 120,45—120,75—120,15; Wiedeń 99,20—98,80; Mediolan 27,85—27,95—27,75; Helsinki 11,56—11,50; Montreal 5,29 pięć ósmych — 5,27 jedna ósma; Tel Aviv 26,11—25,97.

Tendencja słabsza.

Akcje

Bank Polski 101,25—100,75—101,25; cukier 29,75; węgiel 18,75—18,50; Lilpop 12,40; Ostrowiec 23,25.
Tendencja nieco słabsza.

Papiery procentowe

3 proc. poż. inwestycyjna 1 emisja 63,00 serie nienotowane; 3 proc. poż. inw. 2 emisja 64,00 serie nienotowane; 5 proc. konwersyjna 57,00; 5 proc. kolejowa nienotowana; 6 proc. dolarowa 53,75—53,50 kupon 18,19; 4 proc. premiowa dolarowa 38,25; 7 proc. stabilizacyjna 370,00 kupon 22,13; 4 proc. konsolidacyjna 53,05—53,50—52,50—53,25; dwa ost. drobne; 8 proc. przem. polski 70,00; 4 i pół proc. ziemskie seria 5-ta 53,75—54,00; 5 proc. Warszawy Stare 59,00 — Nowe 57,63—58,25. Tendencja dla pożyczek nieco słabsza dla listów nieco mocniejsza.

Waluty

Belgi belgijskie 89,23—88,80; dolary amerykańskie 5,28 i pół — 5,26; kanadyjskie 5,28 i pół — 5,26; floreny holenderskie 291,12—289,40; franki francuskie 23,61—23,47; franki szwajcarskie 120,75—119,95; funty angielskie 26,11—25,95; guldeny gd. 100,20—99,80; korony czeskie 18,20—17,60; korony duńskie 116,59—115,75; korony norweskie 131,18—130,20; korony szwedzkie 134,53—133,55; liry wł. 23,20—22,60; marki fińskie 11,56—11,20; marki niemieckie 129,00—126,50; szylingi austr. 98,20—97,60; marki niemieckie srebrne 136,50—134,00; Tel Aviv 26,08—25,80.

NOTOWANIA GIEŁDY ZBOŻOWO-TOWAROWEJ W BYDGOSZCZY
z dnia 31 maja 1937 r.

Zboża

Żyto 25,00—25,50; pszenica 29,25—29,50; owies 22,75—23,00; jęczmień browarowy 661—667 g-l 24,00—24,50; 643—649 g-l 23,25—23,50; 620,5—626,5 g-l 22,50—22,75.

Przetwory młynarskie

Mąka żytnia gatunek I 0—70 procentowa wł. w. 33,00—34,70; mąka żytnia 0—82 procentowa wł. w. 31,50—33,00; mąka żytnia razowa 0—95 procentowa wł. w. 28,00—29,40; mąka żytnia 65 procentowa wł. w. (wyłącznie dla dostaw dla W. M. Gdańska 36,50—37,00; mąka psz. gat. I 0—65 pr. wł. w. 43—45; mąką pszenna gatunek II 65—70 procentowa wł. w. 32,50—33,50; mąka pszenna gatunek II A 65—75 procentowa wł. w. 30,00—31,00; mąka pszenna gatunek III 70—75 procentowa wł. w. 26,50—27,50; mąka pszenna razowa 0—95 procentowa wł. w. 36,50—37,00; otręby żytnie wymiał standartowy 17,50—17,75; otręby pszenne miałkie standartowe 16,00—16,50; otręby pszenne średnie standartowe 15,75—16,25; otręby pszenne grube standartowe 16,50—16,75; otręby jęczmienne 17,00—17,50; kasza jęczmienna krajana wł. w. 36,00; kasza jęczmienna pęczak wł. w. 36,00; kasza jęczmienna perłowa wł. w. 48,00.

Artykuły strączkowe

Groch Wiktoria 22,00—24,00; groch Folgera 22,00—24,00; groch polny 22,00—23,00; wyka 25—26; peluszka 22,50—23,50; łubin niebieski 13,50—14,00; łubin żółty 13,50—14,00; seradela 22,50—24,50.

Nasiona

Gorczyca 32,00—34,00.

Artykuły pastewne

Makuch lniany 22,00—22,50; makuch rzepakowy 18,00—18,50; makuch słonecznikowy 40-42 procentowy 23,00—24,00; śrut soja 23,00—23,50; wytłoki suszone 9,00—9,50; ziemniaki jadalne pomorskie 6,50—7,00; ziemniaki jadalne nadnoteckie 5,75—6,25; słoma żytnia prasowana 4—4,50; siano nadnoteckie luzem 6,75—7,25; siano nadnoteckie prasowane 7,50—8,00.
Ogólne usposobienie: spokojne.

POZNAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA
z dnia 31 maja 1937 r.

Zboże: Ceny orientacyjne: łubin żółty 13,75—14,75. Reszta bez zmiany.
Ogólne usposobienie: spokojne
Ogólny obrót: 1236,4 tonn w tym żyta 247; pszenicy 112; jęczmienia 5; owsa 60.

Programy radiowe

Wtorek, 1 czerwca

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.18 Gimnastyka. 6.30 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.10 Muzyka (płyty). 7.15 Audycja dla poborowych. 7.35 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.30 Przerwa. 11.30 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Dziennik południowy. 12.15 „Skrzynka rolnicza" — inż. Wacław Tarkowski. 12.25 Lekki koncert orkiestry wojskowej pod dyr. Antoniego Szałkowskiego (z Poznania). 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Audycja dla dzieci: „Czym jest twój tatuś? — ogrodnikiem". Transmisja ze Szkoły ogrodniczej (z Wilna).. 16.20 Pieśni w wykonaniu Chóru Podchorążych Sanitarnych. 16.45 „Droga do Burkutu" — odczyt, wygł. Jan Bolesław Liwoczyński (ze Lwowa). 17.00 Trio salonowe P. R. 17.50 Aktualna pogadanka turystyczna. 18.00 Przegląd aktualności finansowo - gospodarczych. 18.10 Program na jutro. 18.15 Orkiestra Alfreda Campoli i melodie Mickey Mouse (płyty). 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 „Dwaj złodzieje" — skecz Pejotla. 19.15 „Współczesna pieśń różnych narodów". Wykonawcy Maria Sokół — sopran i Antoni Rudnicki — fortepian (ze Lwowa). 19.50 Wiadomości sportowe. 20.00 Koncert z Parku Helenów w Łodzi w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej pod dyr. Seweryna Pietruszki (z Łodzi). 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 „Wiadomości rolnicze". 21.05 „W lasku wiedeńskim" — w wykonaniu Krakowskiego Kwartetu Schrammla. 21.45 „Bitwa o Chorążankę" — opowiadanie Zygmunta Kaczkowskiego (II). 22.00 Muzyka angielska (płyty). 22.50 Ostatnie wiadomości Dziennika wieczornego, Komunikat meteorologiczny i przegląd prasy. 23.00—24.00 Patrz programy lokalne.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

6.35—7.00 Muzyka — płyty — z Warszawy. 7.10—7.15 Muzyka — płyty — z Warszawy. 7.35—8.00 Muzyka — płyty — z Warszawy. 12.15—12.25 „Sprzęt siana" pogadanka rolnicza w opracowaniu inż. Józefa Krzysztofowicza. 13.00—14.05 Muzyka orkiestrowa. 15.00—15.40 Fragmenty z oper (płyty). 15.40—15.45 Wiadomości z Pomorza. 18.10—18.20 Rozmowę ze słuchaczami przeprowadzi Stanisław Nowakowski. 18.20—18.40 Lekka muzyka fortepianowa (płyty). 18.40—18.45 Program na jutro. 18.45—18.50 Wiadomości z Pomorza. 22.00—22.50 Muzyka — płyty z Warszawy. 23.00—23.30 „Na dobranoc" płyty.

ZAGRANICA

17.45 Radio Paris. Recital fortepianowy Kazimierza Kranca. 19.30 Budapeszt. „Cyrulik sewilski" — opera Rossiniego (transmisja z Opery Król.). 19.30 Bratisława. „Luiza" — opera Charpentiera (transmisja z Teatru). 19.40 Wiedeń. Wesoła podróż muzyczna. 20.00 Strasburg. „Cosi fan tutte" — opera Mozarta. 20.00 Bruksela franc. „Monsieur Beaucaire" — operetka Messagera. 20.30 Paris PTT. Koncert symfoniczny. 21.00 Mediolan. „Mirella" — operetka Ostali. 21.00 Rzym. „Iris" — opera Mascagniego pod dyrekcją Kompozytora.

Środa, 2 czerwca

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.18 Gimnastyka. 6.38 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.10 Muzyka (płyty). 7.15 Audycja dla poborowych. 7.35 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.30 Przerwa. 11.30 Aud. dla szkół: a) „Odwiedziny u żubrów i bizonów" — pogadanka w opr. Czesławy Raczaszkowej (z Łodzi). b) Muzyka — płyty (z Łodzi). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Dziennik południowy. 12.15 „Zgoda buduje, niezgoda rujnuje" — pogadanka — wygł. Wincenty Gortat, gospodarz z Łęczyckiego. 12.25 Pół godziny pogodnej muzyki. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 „Wśród włoskich polonofilów" — szkic literacki prof. Romana Pollaka (z Poznania). 16.15 Serenady (oprac. przez Adolfa Petersa). 16.45 „Czerwony Krzyż a wojsko" — odczyt, wygł. płk. dr. Babecki. 17.00 „Hektor Berlioz" — reportaż muzyczny Wiktora Junoszy - Dąbrowskiego. 17.50 „Stulecie alfabetu Morse'a" — pogadanka — wygłosi red. Wacław Frenkiel. 18.00 Chwila Biura Studiów. 18.10 Program na jutro. 18.15 Orkiestra Barnaby Geczy (płyty). 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 „Płyty dla znawców" — „Wolfgang Amadeusz Mozart" — płyty. 19.55 Wiadomości sportowe. 20.05 Muzyka taneczna w wykonaniu Poznańskiej Orkiestry pod dyr. Ferdynanda Kowalika (z Poznania). 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Koncert chopinowski w wykonaniu Józefa Turczyńskiego. 21.45 „Bitwa o Chorążankę" — opowiadanie Zygmunta Kaczkowskiego (III). 22.00 Polska muzyka na przełomie 18 i 19-go wieku (Z odnalezionych przez T. Ochlewskiego dawnych druków i rękopisów — I wykonanie). 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Komunikat meteorologiczny i Przegląd prasy. 23.00—24.00 Patrz programy lokalne.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

6.35—7.00 Muzyka — płyty — z Warszawy 7.10—7.15 Muzyka — płyty z Warszawy. 7.35—8.00 Muzyka — płyty — z Warszawy. 12.15—12.25 Skrzynka rolnicza w opracowaniu inż. Andrzeja Miksiewicza. 13.00—14.00 Melodia za melodią. 15.00—15.20 Chwila śpiewu (płyty). 15.20—15.40 Rozmowa z dziećmi przeprowadzi Zofia Bogusławska. 15.40—15.45 Wiadomości z Pomorza. 15.45—15.50 Wiadomości gospodarcze. 18.10—18.15 Poradnik sportowy. 18.15—18.40 Ulubione melodie (płyty). 18.40—18.45 Program na jutro. 18.45—18.50 Wiadomości sportowe z Pomorza. 19.0—19.55 Koncert życzeń — radiosłuchacz ma głos. 23.00—23.30 Tańce i piosenki (płyty).

ZAGRANICA

19.25 Wiedeń. „Die Baerenhaeuter" — opera S. Wagnera. 20.10 Deutschlandsender. Recital śpiewaczy H. Schlusnusa. 20.00 Bruksela franc. Koncert orkiestry symfonicznej. 20.00 Beromuenster. „Lulu" — opera Albana Berga (transmisja z Teatru). 20.15 Droitwich. Londyński festiwal muzyczny. Dyr. Arturo Toscanini. 20.30 Radio Paris. „Taras-Bulba" — dramat muzyczny Samuel Rousseau.

WAŻNIEJSZE AUDYCJE ROZGŁOŚNI POMORSKIEJ

We wtorek, 1 czerwca o godz. 12.15 inż. Józef Krzysztofowicz wygłosi do radiosłuchaczy rolników pogadanke na temat sprzętu siana.

W środę, 2 czerwca o godz. 12.15 inż. Andrzej Miksiewicz otworzy skrzynkę rolniczą i udzieli odpowiedzi na korespondencję tego działu. O godz. 15.20 ulubione bajeczki dla dzieci opowie Zofia Bogusławska.

WSPÓŁCZESNA PIEŚŃ RÓŻNYCH NARODÓW

We wtorek, dnia 1 czerwca usłyszą radiosłuchacze o godz. 19.15 ciekawą audycję muzyczną w wykonaniu Marii Sokół i Antoniego Rudnickiego. Będzie to „Współczesna pieśń różnych narodów". W programie mało znane pieśni rosyjskich, niemieckich, angielskich, węgierskich i francuskich kompozytorów. Nazwiska: Strawiński, Marx, Kreisler, Strauss, Bela Bartok, Cyril Scott, Ravel, Roussel dają gwarancję wysokiego poziomu audycji.

WTORKOWE KONCERTY POPULARNE

Dnia 1 czerwca nadany zostanie na fali ogólnopolskiej koncert Krakowskiego Kwartetu Schrammla o godz. 21.05. Lubiany ten zespół odegra melodyjne, wdzięczne utwory, objęte ogólnym tytułem „W lasku wiedeńskim". Tegoż dnia o godzinie wcześniejszej, bo o 20,00 transmituje Polskie Radio koncert z parku „Helenów" w Łodzi w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej pod dyrekcją Seweryna Pietruszki. W programie utwory popularne.

Tabela loterii

z dnia 29 i 31 maja

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł. 20000 na nr.: 124916.
Zł. 10000 na nr.: 106228
Zł. 5000 na nr.: 183154
Zł. 2000 na nr-y: 18245 31204 48711 52465 52480 69171 76687 90126 146894 153077 160874 169763 191439
Zł. 1000 na n-ry: 22153 35907 38662 41749 47653 52505 58096 61840 83551 111423 116799 139836 143031 145955 146455 148631 157555 159326 173381 190401

Wygrane po 200 zł

296 541 63 744 1254 344 55 88 406 734 74 943 2070 124 425 3332 538 730 4114 447 55 613 83 5625 6408 508 11 654 704 831 914 7005 503 886 8234 656 8 724 53 9013 76 174

10115 206 376 445 11012 70 175 380 1 416 90 529 66 659 12031 40 105 282 363 456 65 946 13009 122 250 375 500 768 14331 453 930 6 46 15117 338 483 834 906 16102 427 748 51 825 17050 81 177 254 454 18341 765 841 1088 234 410 978

20109 304 13 4 539 743 70 862 946 66 21054 231 408 26 685 816 969 22543 986 23739 845 946 24284 514 730 89 994 25189 359 899 26375 810 901 27057 104 520 798 926 28073 227 50 67 512 29133 204 362 922

30024 183 493 692 869 901 31101 99 310 4 64 435 832 71 944 32179 214 442 610 32 52 920 33106 75 403 535 90 7 34434 737 880 971 93 35085 506 13 36060 86 37078 732 966 38010 79 231 384 39144 332 635 54 714

40222 310 606 91 803 41119 26 540 68 742 59 42352 759 43160 501 864 91 916 44008 561 874 914 45066 378 434 658 46132 401 620 779 807 72 5 47135 82 95 203 364 482 546 721 934 67 8 97 48273 90 335 79 86 466 88 566 864 49288 620 780 984

50181 361 490 524 604 72 868 51041 5 315 468 622 52555 53198 317 62 421 609 53 806 47 78 84 54167 76 395 636 55008 229 33 522 604 862 910 56260 313 712 919 57041 406 553 98 685 768 847 951 58129 454 59030 150 361 731 848

60314 84 548 60894 736 61045 311 582 719 62385 442 523 741 870 957 99 63391 401 816 916 64164 99 252 457 647 65129 476 784 66032 379 67832 74 68124 79 421 828 69558 613 705 985

70304 709 979 81 71022 982 72062 131 532 697 73237 548 760 6 74130 289 438 657 934 75234 351 659 913 76194 234 346 559 63 77004 220 5 58 316 52 78055 166 729 79018 29 131 70 277 485 676

80841 936 81038 86 227 325 60 578 684 813 6 77 987 82010 2 488 95 674 83153 579 84203 31 369 792 85383 86060 129 214 93 651 97 87131 52 618 61 710 88264 87 358 427 8 513 616 24 86 718 86 864 89109 243 354 451 85 509

90112 284 359 557 9 64 846 937 91367 813 44 92198 704 93016 89 253 418 94208 486 95151 221 593 695 960 96269 624 61 84 97305 454 550 940 98655 912 99274 90 812 50

100328 78 504 101035 184 226 665 968 102423 825 937 50 103491 520 665 104605 83 830 105061 159 461 5 715 21 77 861 913 106030 282 354 506 107051 239 401 632 5 69 846 976 108084 598 739 109269 526 41 56

110729 87 111108 112129 368 501 733 968 82 113521 615 850 114079 224 80 301 554 74 667 760 9 11543 83 356 737 832 116124 117091 102 202 322 118540 727 875 983 119486 598 746 50

121166 491 792 122050 363 123007 297 498 124047 318 585 651 977 125036 530 659 64 864 127010 608 969 128425 989 129017 125 298 394 640 98 780 872 921

130567 758 903 34 8 69 131129 82 875 132343 598 856 905 133026 652 929 134013 540 658 758 135403 576 630 714 970 136256 468 576 793 137424 557 973 138572 139205 21 416

140332 544 617 756 911 97 141481 5 648 142062 471 143667 144219 548 644 84 145473 518 43 86 937 46 146046 342 541 67 691 147071 252 668 882 148038 548 870 149041 537 718 808 62 93

150016 343 533 70 151001 298 356 79 511 152488 526 785 153175 85 477 668 760 154057 148 262 475 6 513 747 144100 6 408 80 534 859 988 156175 200 6 545 157258 879 992 158353 880 901 159014 387 711

160468 676 767 840 944 161000 536 683 162167 661 845 92 990 163153 233 353 423 34 516 164251 2 329 778 165177 476 414 24 45 166697 988 99 167424 708 946 168529 49 741 169062 182 405 8 514 812

170067 163 209 88 446 730 845 171333 460 758 172055 320 673 173736 174048 57 619 175024 218 718 878 176147 267 399 474 596 607 704 969 88 177045 347 68 538 646 752 93 851 981 178377 455 66 549 622 1790619 555

180217339 596 181067 204 788 182014 101 58 373 701 183566 737 842 184005 559 643 743 852 977 185199 329 72 847 186210 64790 187084 543 701 922 74 6 188256 942 189063 206 735 934

190374 714 191031 99 259 325 447 608 73 903 192356 467 653 81 792 827 73 950 193042 548 676 194278 724 970

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

Główna wygrana 4-ej kl. 38 P. L. P. zł 1.000.000 na nr 104217
Stała dzienna wygrana zł 20.000 na nr: 187279
Zł 15.000 na nr: 54015
Zł 10 000 na nry: 37523 173483
Zł 5.000 na nry: 21205 160387
Zł 2.000 na nry: 705 32187 69187 95860 102513 110478 117314 124370 128052 144351 154640 192968
Zł 1.000 na nry: 7578 15903 18822 19219 28726 29530 34878 38248 45233 52583 57546 72022 73244 73993 79916 105558 112023 118705 119475 132161 135044 145059 153853 172122 172215 176558

Wygrane po 200 zł

62 8 384 218 44 567 835 991 1195 213 480 728 98 2116 94 24 522 692 794 865 920 3074 135 306 10 46 52 666 779 802 6 15 43 59 76 4031 285 734 802 939 94 5059 191 247 75 608 764 77 972 6033 162 98 333 403 55 514 79 605 34 38 77 836 7014 138 329 63 66 446 509 713 88 8107 89 606 936 9148 204 19

1078 105 225 74 83 467 563 91 650 1184 65 83 348 799 835 987 122 208 426 78 761 817 99 12029 53 202 629 79 866 911 35 13081 215 24 707 58 59 857 14084 205 67 77 78 325 86 583 609 923 54 55 63 15145 296 312 57 529 83 85 683 704 9 47 51 71 851 16320 69 474 549 625 86 794 816 46 964 17017 34 200 63 64 487 563 83 686 739 46 18027 241 78 464 578 662 742 808 38 19167 344 426 519 91 601 85 735 66 931

20019 61 493 606 64 731 37 882 21045 91 98 106 203 524 692 729 31 36 804 990 22177 86 333 52 570 74 647 775 850 23155 209 91 382 94 577 655 764 999 24003 226 86 360 446 53 83 515 51 69 681 86 902 65 25129 800 680 43 743 44 875 89 27077 115 37 232 558 603 28263 332 86 655 878 29012 142 41 58 66 228 310 423 58 504 10 836

30028 478 819 31083 145 230 351 86 404 686 733 35 44 829 989 32078 149 204 87 315 448 552 58 84 688 839 944 33216 351 458 90 606 88 933 34134 276 324 459 530 48 775 946 74 35019 203 67 497 734 41 98 36335 63 68 99 503 613 32 68 740 37070 306 77 403 744 38072 141 56 99 208 379 472 905 68 39003 63 156 216 337 46 95 706 837 975

40017 299 439 68 550 79 724 974 89 41040 169 232 80 417 76 641 780 965 42242 69 384 424 564 65 870 999 43273 346 73 546 609 11 922 84 91 44171 387 544 804 64 902 90 45021 26 508 36 57 69 657 814 73 46142 72 85 257 669 924 47068 132 76 85 202 30 77 303 51 606 56 829 961 48101 297 303 454 80 607 718 69 93 49093 400 22 35 547 64 759

50065 171 243 63 67 70 337 454 646 756 899 51144 61 66 213 447 531 74 76 706 871 79 905 52035 233 375 76 442 81 520 43 53 605 779 811 53333 468 570 742 49 94 54041 46 63 405 577 632 55 745 92 896 55031 85 109 451 502 694 952 56040 174 80 387 579 670 57039 116 257 621 76 58118 70 76 286 398 426 32 65 521 600 291 59014 119 77 89 95 538 46 81 676 747 932 57

60027 82 92 157 211 97 310 468 601 5 938 64 61090 268 346 56 442 519 62 75 753 873 82 914 62144 417 78 99 534 96 97 712 50 902 62 63045 73 88 165 398 579 782 855 951 68005 80 161 226 75 356 646 72 65225 488 672 764 67 846 66055 152 220 436 58 567 67061 175 256 79 585 602 771 68013 129 249 476 596 831 69005 112 34 55 203 50 675 88 708 839

70327 66 754 826 959 71121 273 334 561 819 967 71121 273 334 561 819 967 72034 485 544 608 952 70 73052 128 70 264 97 373 676 742 85 914 46 86 74119 54 448 507 48 623 58 90 769 852 949 75036 67 218 548 844 71 76134 229 302 448 644 59 76 815 942 77149 274 6 429 736 860 77 959 78003 91 171 262 347 755 831 44 956 79299 577 674 737 45 867 933

80044 133 65 90 249 306 93 751 81280 448 753 808 29 32 61 953 82094 112 203 14 384 414 79 805 56 922 57 83176 210 66 75 380 453 561 690 873 940 3 90 84048 174 253 880 911 83 85449 816 18 999 86009 34 152 271 803 87000 213 41 92 640 69 793 932 88204 323 56 473 674 731 917 32 7 89110 297 340 640 713 51 68

90220 300 96 456 62 604 87 95 732 61 99 816 45 93 900 45 72 91705 31 91 977 87 92029 35 89 180 522 57 675 782 803 40 96 93062 496 597 642 732 93 867 82 94044 72 304 66 424 97 725 42 841 95228 64 311 30 48 430 70 760 9 800 62 948 96095 518 615 760 902 65 97042 105 315 42 99 410 561 900 18 9804 236 42 56 333 27 450 730 56 835 914 99423 80 534 601 69 89 880 980

100149 67 228 363 445 528 769 70 843 7 59 98 101200 388 424 527 609 908 102125 263 813 789 96 966 103057 370 478 593 944 104068 245 407 66 542 810 41 105258 311 452 677 106083 104 1 8276 307 633 107060 132 210 90 378 429 65 80 674 764 970 108157 217 81 354 423 534 701 63 109016 95 218 58 742 53 8 812 94 910

110293 377 475 716 868 93 972 111300 7 457 513 670 757 112247 57 75 753 113152 98 114080 251 300 56 654 707 879 115307 424 532 56 748 67 82 940 116022 121 417 561 664 714 90 817 27 944 68 117040 621 118345 484 605 729 38 66 849 90 119137 76 85 306 418 27 750 869

120101 863 950 121228 76 358 621 56 77 894 122158 259 457 52 090 745 71 123164 95 211 550 64 89 657 776 124022 165 235 89 53 0614 92 826 73 125007 31 70 416 519 605 84 879 126196 257 373 407 34 503 54 127020 66 100 533 59 81 4 681 735 992 128095 641 793 873 129040 107 222 59 452 552 604

130001 16 32 154 306 19 37 773 816 131193 244 310 31 57 421 74 86 632 895 964 7 89 132020 54 76 155 498 550 729 857 951 133002 97 11 4205 760 902 134132 224 329 90 510 969 81 135021 195 358 84 453 89 796 919 136025 87 115 86 225 630 85 743 938 137028 202 350 428 65 516 616 58 701 54 9 902 8 37 138067 154 317 530 782 856 907 36 139962

140297 354 408 28 75 578 616 47 836 73 973 141058 207 459 639 898 994 142057 238 369 595 703 62 96 143089 189 466 512 5 85 837 82 144027 184 428 549 86 782 92 829 87 908 66 83 145148 295 224 9 98 667 780 880 146019 114 211 2 26 305 468 609 147084 165 89 467 663 98 735 148522 624 57 9 86 758 843 917 37 149039 90 190 222 427 31 8 596 610 733 902 5 90

150024 149 326 484 751 824 151190 299 554 710 59 87 822 152021 43 110 51 99 430 31 45 610 787 153008 93 318 39 529 67 602 17 761 812 14 52 154045 130 36 402 52 529 54 794 833 923 86 155276 542 97 693 877 89 909 156023 95 399 541 65 628 42 66 875 157051 55 93 101 34 48 63 94 261 385 93 543 610 64 86 718 921 884 932 158009 122 30 83 354 432 855 159119 46 77 248 49 63 76 624 720 837 944

160092 158 349 90 593 624 26 36 714 950 161079 368 626 765 885 162097 285 387 518 740 70 73 75 904 21 62 163007 225 308 10 50 62 789 872 164170 208 316 37 453 530 82 83 651 67 88 767 69 964 78 165077 163 222 346 472 92 505 19 93 639 712 97 979 166087 124 87 251 94 303 4 508 59 616 63 720 79 836 962 65 167025 211 437 566 71 896967 168017 116 54 61 347 97 458 512 33 898 169007 108 76 240 351 430 34 522 82 641 90 872 953 88

170041 182 222 83 315 86 437 47 529 51 661 818 45 923 171040 112 212 80 323 60 430 49 783 875 977 172047 88 124 441 83 700 173108 94 486 569 655 811 82 84 174106 58 242 80 382 518 38 639 704 879 929 175015 42 59 202 28 349 402 57 515 65 621 782 875 176191 263 338 413 65 500 60 669 726 62 87 857 177083 332 697 178071 784 848 901 179091 109 59 60 223 36 312 54 614 792 842

180151 96 234 98 468 611 740 181037 183 354 70 72 76 539 811 182393 4120 642 58 721 952 183308 77 95 431 544 803 61 184053 445 48 618 46 736 914 185043 251 321 432 844 89 822 91 186021 267 540 99 668 86 767 913 15 187210 333 428 605 80 713 831 188027 104 225 64 328 61 408 520 601 13 36 778 865 922 90 189086 126 261 303 32 46 746 61 844 45 986

III ciągnienie

Wygrane po zł 500

152 202 306 33 510 636 794 6 844 1013 349 76 89 90 537 60 693 759 934 2019 121 386 597 600 9 887 905 3117 97 257 309 457 514 80 810 987 4065 77 175 452 830 51 944 5244 63 483 853 6034 42 144 226 409 534 646 7095 431 626 45 720 846 8010 188 290 389 545 632 947 9006 353 74 421 683 935

10484 514 641 918 11082 139 300 590 977 12247 517 27 958 13096 200 60 90 393 588 614 730 826 90 14109 225 597 659 15181 385 444 774 16066 7 234 566 72 678 708 833 17268 90 326 45 952 18069 177 233 365 518 916 19043 272 314 677

20331 98 515 696 752 856 73 931 59 21391 521 697 777 890 960 9 22058 122 250 430 626 79 846 23257 455 513 878 24270 658 25048 247 401 555 26222 49 98 710 27129 383 413 91 612 807 23 6 997 28056 156 60 415 815 79 29090 107 306 99 608 724 806

30008 125 237 86 717 38 61 868 31299 840 91 959 32540 5 82 717 77 9 970 33047 198 256 70 476 655 73 736 34957 350412 105 272 494 535 646 60 777 993 36093 194 347 423 61 519 834 5 37014 152 564 731 800 69 38021 8 701 923 39149 622

40240 41856 957 8 62 42206 10 350 590 6 684 816 908 43107 38 61 265 396 571 682 44114 75 84 95 340 438 556 687 851 45537 746 53 70 823 32 923 81 46009 75 444 80 581 799 964 47345 406 48016 92 656 942 49279 96 656 918

50025 82 339 214 404 64 83 51083 386 429 507 17 73 644 808 83 52120 262 496 557 74 84 94 751 801 960 53120 65 283 90 489 647 850 923 54036 194 8 226 323 479 606 82 931 55154 206 601 714 954 73 56542 713 897 57134 46 58 255 8 713 948 58208 17 308 471 92 3 557 676 903 58 59064 351 519 633 763 93

60109 275 328 455 88 549 654 723 842 933 61011 29 167 213 41 341 429 646 88 62407 75 722 75 63243 563 646 825 64120 595 973 83 9 65333 766 813 66113 76 467 807 67127 8 665 895 68107 33 342 422 576 825 69031 5 98 547 683

70323 539 636 986 71029 137 56 87 458 805 72331 930 73234 580 677 779 826 74002 80 230 305 80 599 686 919 75319 482 651 794 852 949 78 76106 10 274 921 77236 362 782 835 920 78222 386 414 70 560 93 874 944 73 79034 93 221 327 89 486 502 28 38 76 644 754

80107 37 252 326 84 854 87 81286 561 764 920 82051 92 103 14 97 281 689 831 79 83018 88 213 83 406 512 37 798 807 84008 430 58 96 593 700 15 892 85272 331 8 411 598 937 49 86151 514 627 69 87126 33 76 299 472 624 703 849 937 89080 102 15 71 211 674 872 941

90109 65 251 409 524 45 610 42 703 5 91597 941 92179 265 363 482 885 93231 99 380 688 734 94086 381 454 763 881 913 95137 45 466 96089 105 246 328 36 86 688 907 97796 967 98148 515 641 992 99234 98 427 701 896

100205 32 73 364 478 568 751 101032 64 397 410 507 656 85 102202 42 78 334 65 529 766 73 103211 693 794 987 96 7 104295 325 644 973 105016 551 6 85 922 106388 492 546 904 42 107478 502 60 867 924 108682 109254 785 948

110483 690 727 111044 125 481 502 777 876 994 112047 262 448 852 75 113039 357 507 35 835 937 94 114047 76 235 849 115014 30 446 502 40 751 912 46 116377 415 45 63 567 978 117148 79 291 315 539 662 118070 157 330 522 601 27 706 828 58 119162 74 215 71 613 705

120060 91 142 426 85 582 733 121067 109 403 63 648 122214 92 8 446 583 123124 205 382 411 23 618 775 860 124257 467 612 125047 148 300 86 8 426 531 991 126492 724 6 920 52 127277 80 474 502 673 882 128124 304 62 504 19 98 682 859 129011 67 71 85 399 415

130260 4 451 69 514 68 715 827 43 8 970 131001 26 208 301 539 47 80 721 132370 981 99 133139 57 274 326 52 470 675 825 49 134417 556 915 46 135166 320 47 443 136149 330 1 418 46 59 78 738 137027 216 94 542 52 601 28 700 67 997 138702 52 139140 93 7 379 492

140024 44 94 140 236 87 668 141048 889 142046 168 560 655 949 143164 374 456 615 56 9875 144052 8 96 179 518 735 840 942 145452 95 657 743 911 146169 579 882 90 976 147031 5 415 539 605 731 52 803 75 931 148167 286 372 400 671 870 149013 233 90 641 724 68 997

150279 314 30 515 713 826 78 151089 296 508 97 609 73 152080 390 550 79 803 153025 191 208 361 658 920 154051 124 38 415 64 511 49 60 867 901 155075 190 272 654 156010 150 829 54 960 157109 325 857 158164 633 57 891 909 81 159042 528 632 4 82

160015 241 339 98 445 612 878 95 161009 101 69 212 30 59 96 424 76 668 717 831 41 915 47 162201 99 542 841 163583 720 937 97 164152 63 280 346 412 37 738 872 904 169021 8 293 372 504 76 8 664 762 166088 151 312 786 885 167111 227 9 37 59 320 1 637 168218 399 729 169152 3 207 69 565 717 877 92

170028 63 185 254 61 568 983 171025 193 328 454 508 829 999 172037 172 466 80 4 695 714 23 876 173000 97 149 200 11 314 689 174210 312 85 462 80 548 84 703 92 862 175018 45 302 4 458 527 623 4 888 943 176112 97 266 695 177254 376 414 178043 158 70 605 710 179054 192 503 641 69 782

180042 425 660 724 895 906 72 181189 793 182075 423 505 41 671 85 99 183142 231 303 532 615 809 184106 215 446 81 542 50 97 756 185063 153 497 514 622 52 776 824 63 186064 809 979 187015 58 102 63 188023 243 87 369 476 99 509 12 662 715 24 820 1 45 189387 477 588

190013 50 474 91 591 661 71 191187 247 546 605 83 951 73 192006 26 430 510 42 742 93 193003 55 67 207 66 534 793 806 194190 201 98 305 896

Najstarszy chrześcijański

Dom futer

Pomorza z powodu rodzinnych stosunków sprzedam z towarem lub częściowo. Ewentualnie przyjmę wspólnika — zastępcy. Rozległa klientela, personel wykwalifikowany. Niefachowca wprowadzę w kurs podczas sezonu. Oferty „PAR" Toruń, sub **„świetna egzystencja".** 3752

TORUŃ

Kredyt na asygnaty!

Nowości letnie

w jedwabiach i wełnie najkorzystniej

P. Składanowski

Toruń, St. Rynek 24. 3813

Zakupuję

za gotówkę, wszelkie używane meble w nowo otworzonej składnicy mebli używanych. Toruń, Małe Garbary 5, telef. 1682. 9856C

Opaski

higieniczne, damska obsługa Hurtownia Drogeryjna **Jan Kapczyński,** Toruń, Szeroka 35. 2512C

SALON FRYZJERSKI

poleca po niskich cenach *trwałą i wodną* ondulację

B. Słupski

Toruń

Bydgoska nr 58

MEBLE

solidne

po cenach przystępnych tylko w firmie

GORECKI, Toruń

Żeglarska 27, telef. 1251. 2620

4-pokojowe

mieszkanie, komfortowe, słoneczne, nowa willa, Toruń, ul. Legionów 27, do wynajęcia od 1 lipca. Oglądać: godz, 4—5. Telefon 19-45. 3835C

Do 1-ej Komunii Św.

książeczki do nabożeństwa

różańce — medaliki

świece — podarunki

poleca przy największym wyborze

J. BUSIAKIEWICZ

Toruń

Chełmińska 24 Telef. 1438 8658

Skład papieru

i dewocjonalii w centrum miasta, dobrze zaprowadzony sprzedam na korzystnych, warunkach, Oferty pod WZ 3778

2-pokojowe

mieszkanie z łazienką od lipca do wynajęcia (50 zł.) Toruń, Reja 42, m. 3. 3801Ck

Młody

inteligent, dzielny, rzutki, energiczny, z kilkuletnią praktyką w przedsiębiorstwach handlowych, przemysłowych i żeglugowo-ekspedycyjnych, nawskroś sumienny i uczciwy, władający językami: angielskim, niemieckim i francuskim poszukuje odpow. zajęcia. Zgodzi się na wyjazd i ewent. dłuższy pobyt poza krajem. Bardzo dobre i poważne referencje. Łask. oferty proszę skierować pod „Tempo" do administracji „Dnia Pomorza" Toruń pod 3836Ck.

Maszyny do pisania

różnych fabrykatów

Dogodne spłaty. 3791

W. Katafias

Toruń. Tel. 1447

Suknie,

komplety, bluzki, spódniczki, wykonane we własnej pracowni sprzedaje tanio Kowalska, Toruń, Król. Jadwigi 9, II. piętro. 3833C

Plażę

sprzedam lub wydzierżawię, położenie ładne, piaszczyste, budynki nowe. Powód sprzedaży prowadzenie innego interesu. Oferty do „Dnia Pomorza" pod 120. 3834Ck

Mieszkanie

8-pokojowe, komfortowe, I. piętro, nadające się dla lekarza lub biura od 1 lipca. Siudowski, Toruń, Szopena 19. 3805Ck

Maszynistka

biegła ze stenografią szuka posady. Oferty do „Dnia Pomorza" Toruń. 3812Ck

5 brukarzy
2 ramarzy
2 kamieniarzy

poszukuje natychmiast Kłosowski, Toruń, ul. Kopernika 7. 3837Ck

Szafki,

krzesła, ławki, etażerki, stoły, stoliki, skrzynki do kwiatów, karnisze, sprzedam zaraz, Maxymowicz-Raczyńska, Toruń, Przedzamcze 3. 3832

BYDGOSZCZ

Tapety
Linoleum
Ceraty
Chodniki
Dywany
Dywaniki

w wielkim wyborze korzystnie poleca

Waligórski

Bydgoszcz, Gdańska 12, tel. 1223.

Poznań, ul. Pocztowa 31.

Przyjmuje asygn. „Kredyt" 1743Ck

Pluskwy

karaluchy i wszelkie inne robactwo domowe tępimy radykalnie elektrycznym systemem „PAREX", Bydgoszcz, Gdańska 36, telefon 2106. 3838B

PRZETARG.

Lotnicza Szkoła w Grudziądzu ogłasza przetarg nieograniczony na wykos i sprzedaż trawy i siana z pola wzlotów, — gruntów przylotniskowych, portu lotniczego Grudziądz.

Oferty należy składać w zalakowanych kopertach, nieprzejrzystych, z napisem: „Oferta do przetargu na wykos siana i trawy na lotnisku Grudziądz" oraz z podaniem nazwiska oferenta u Oficera Służbowego Szkoły, do dnia 7 czerwca 1937 r. do godziny 9, o której nastąpi otwarcie ofert.

Oferenci zjawią się na lotnisku w pokoju przyjęć wraz z dowodami osobistymi, zaopatrzonymi w fotografię.

Do oferty należy dołączyć: 1) kosztorys za robociznę dwukrotnego wykosu i zbioru trawy własnym sprzętem rolniczym i personelem, z podaniem cen jednostkowych i sumy ostatecznej wypisanej syfrowo i słownie.

2) kwit Kasy Skarbowej o wpłaceniu wadium w wysokości 3 proc. kwoty podanej w ofercie.

3) Dowód o posiadaniu własnego taboru i gospodarstwa, oraz dostatecznej praktyki w wykonywaniu podobnych robót.

4) Dowód wpłacenia Pożyczki Narodowej i Inwestycyjnej.

Warunki przetargowe: ślepy kosztorys, ogólne i szczegółowe warunki techniczne na wykos i zbiór trawy z terenu pola wzlotów, wzór umowy, są do przejrzenia u Oficera Służbowego Szkoły w godzinach między 11-tą a 12-tą.

Zarząd wojskowy lotniska zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu ustnego w razie gdyby przetarg z rozprawy ofertowej nie doszedł do skutku, swobodnego wyboru oferenta, rozdziału robót ofertą przewidzianych między kilku oferentów.

Komendant Szkoły.

Zlecenie Nr. 419/VII. 3816

Km. 577/37. 3817

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu rewiru I. Stanisław Lewicki, zamieszkały w Grudziądzu przy ul. Budkiewicza 9 na zasadzie art. 602 k. p. c. ogłasza, że w dniu 4 czerwca 1937 r. o godz. 12 w Grudziądzu, ul. Młyńska, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: 1 karogniady wałach, lat 10, 1 gniady wałach, lat 6, 1 wóz ciężki, oszacowanych na łączną kwotę 600 zł.

Powyższe ruchomości oglądać można w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.

Grudziądz, dnia 28 maja 1937 r.

(—) St. Lewicki,
komornik Sądu Grodzkiego.

GDYNIA

MEBLE biurowe

oraz wszelkiego rodzaju, najlepszego wykonania na dogodnych warunkach po cenach najniższych poleca

DOM MEBLI H. CHOMICKA

Gdynia, Świętojańska 63 tel. 21-83. Firma nagrodzona została złotym medalem. 8556M

Szlachetne tynki

własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fabrykacji. Do nabycia również marmurki do lastrica — biały, zielony, czarny, czerwony, żółty, serpentyna carara, stopnie lastricowe. Adres „ELEWACJA" Gdynia, Morska 49, telefon 22-73. Biuro sprzedaży betonu Adamas Poszukujemy reprezentantów. Oddział Toruń, Mostowa, tel. 21-82. Bydgoszcz, T. Kukliński, ul. Cieszkowskiego 10. 3557

Od zaraz

poszukiwane 4 pokoje z kuchnią, względnie 3 pokoje z dużą kuchnią. Okolica: Skwer Kościuszki, Plac Kaszubski. Zgłoszenia z podaniem ceny sub. „zaraz" do „Gazety Morskiej Ilustr." 3843M

Największy wybór

parcel, domów i will poleca Biuro Pośrednicze „Bałtyk" Gdynia — Orłowo Gdańska 185 3766

Okazyjnie

Dom, piekarnia mechaniczna — dochód 9000 zł rocznie. Cena 65000 zł, wpłaty 55,000 zł, reszta Bank, wydzierżawiam. Biuro Pośrednicze „Polonia". Gdynia. 3699M

Skromnie

umeblowan. pokoju z kuchnią lub z używaniem dla 3 osób. poszukuję na czas od 15. VI. do 15. VII. nad brzegiem morza. Oferty pod „Morze" do „Gazety Morskiej Ilustr.". 3790Mk

GDAŃSK

Skład apteczny i kosmetyczny

Drogerie „Des Westens"

Gdańsk, Am Jakobstor 5/6 (Róg Hansaplatz) Tel. 227-92

Artyk. drogeryjne — Perfumy
Wszelkie artyk. gosp. i domow.
Farby — Pokosty — Pendzle
Niskie ceny. 751
Fachowa obsługa.

Zgubioną

legitymację tymczasową, wystawioną przez Kom. Gen. R. P. w Gdańsku na nazwisko Maria Machlińska, unieważnia się. 3839Gdk

Zgubiony

dowód osobisty, wystawiony przez Mag. Kartuzy na nazwisko Anastazja Poljowska unieważnia się. 3840Gdk

Zgubiony

wykaz osobisty, wystawiony przez Starostwo Kościerzyna na nazwisko Antoni Grabowski, unieważnia się,

Komisarz Rządu w Gdyni.

Ogłaszam konkurs

na stanowiska:

I. — 1. Rejonowego Inspektora Budowlanego w Nadzorze Budowlanym.

II. — 1. Referenta Rejonowego w Nadzorze Budowlanym.

Wymagane kwalifikacje:

ad I.) Dyplom ukończenia Politechniki, Wydz. Architektury lub Inżynierii Lądowej. Nieprzekroczony 40 rok życia, oraz co najmniej 2-letnia praktyka budowlana w Samorządzie względnie we Władzach Administracji Ogólnej.

ad II.) Świadectwo ukończenia Państwowej Szkoły Budownictwa — Wydział Budowlany. Nieprzekroczony 35 rok życia, oraz 2-letnia praktyka budowlana w Samorządzie.

Wynagrodzenie:

ad I.) w/g VIII grupy płac pracowników samorządowych.

ad II.) w/g IX grupy płac pracowników samorządowych.

ad I.) i II.) wraz z dodatkiem komunalnym i dodatkiem morskim.

Podania z życiorysem, odpisami dyplomu, metryki urodzenia, poświadczenia obywatelstwa polskiego, poświadczenia o stosunku do służby wojskowej oraz świadectw praktyki samorządowej względnie państwowej — należy wnosić do Komisariatu Rządu w Gdyni do dnia 5 czerwca 1937 r.

Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Stanowiska do objęcia od **zaraz.**

Gdynia, dnia 31 maja 1937 r.

Komisarz Rządu:
(—) Mgr. pr. Fr. Sokół.

Zlecenie Nr. 223/I. 3845

Izba Skarbowa w Grudziądzu.

Nr. I. — 258/2/1/37. 3815

OGŁOSZENIE O PRZETARGU NA DOSTAWĘ MATERIAŁU OPAŁOWEGO.

Izba Skarbowa w Grudziądzu ogłasza przetarg pisemny nieograniczony na dostawę 320 ton węgla kamiennego (kostka) i 150 ton koksu hutniczego (kostka), w ładunkach wagonowych do poszczególnych stacyj na terenie województwa pomorskiego, według rozdzielnika.

Oferty w zalakowanej kopercie z napisem: „Oferta na dostawę opału" należy składać w kancelarii Izby Skarbowej w Grudziądzu, ul. Legionów nr. 25, pokój nr. 1, w terminie do dnia 14 czerwca 1937 r. godz. 9-tej. Do oferty należy dołączyć kwit kasy Urzędu Skarbowego na wpłacone wadium do przetargu w wysokości 1 proc. ogólnej sumy oferty.

Komisyjne otwarcie ofert nastąpi dnia 14 czerwca 1937 r. o godz. 9,30.

Izba Skarbowa zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta.

„Warunki dostawy" otrzymać można w Oddziale Gospodarczym Izby Skarbowej (ul. Legionów 25, pokój nr. 2).

Grudziądz, dnia 25 maja 1937 r.

Dyrektor Izby Skarbowej:
(—) Kossjon.

Zlecenie Nr. 415/VII.

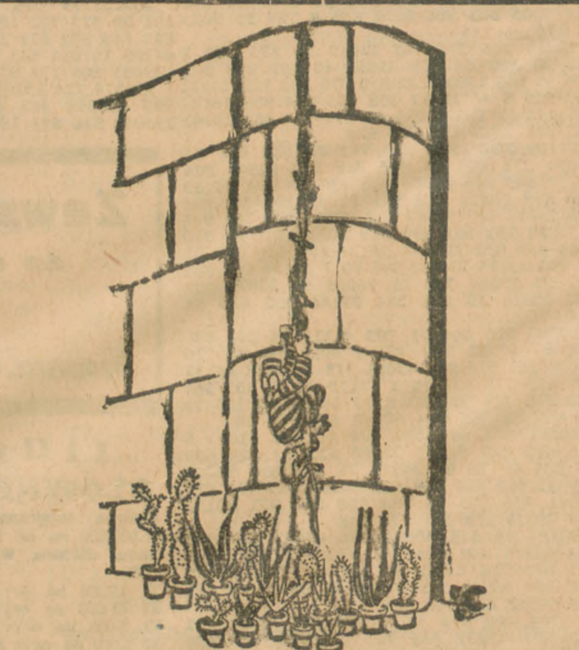
WARSZAWA

100% sił męskich

uzyska pan, stosując aparat „Nr. 111". Naukową broszurkę wysyłamy bezpłatnie dyskretnie. „Inventus". Warszawa, Al. Jerozolimskie 35.

Akwizytorów

energicznych do sprzedaży oszczędnych lamp spirytusowych angażuje **„METEOR"** Warszawa, Sosnowa 8. Wysoka prowizja. 3417

To jest pech...

Przepiłować kajdanki i okratowanie okna, i uciekać z więzienia w dniu, w którym żona dozorcy wystawiła swe kaktusy na powietrze.

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej	0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0.80 zł
w tekście na dalszych stronach	0.50 zł

Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

W ekspedycji miejscowych agencyj	2.00 zł
Z odnoszeniem do domu	2.20 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu	2.40 zł
Pod opaską	4,50 zł
W Gdańsku przez pocztę . 2.32 gd; przez gońca	2.00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost	1.75 gd
Zagranicą	4.00 zł

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:
WACŁAW WYTYK, Toruń, ul. Bydgoska 56.

UWAGI:

Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Leon Formański Bydgoszcz Plac Wolności 1. redaktor odpowiedz. na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Paged'u". — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Mieczysław Bagiński, Grudziądz Plac 23 Stycznia 10, I. — Redaktor odpow. na Tczew: Alojzy Kuzio Tczew, Kościuszki nr. 1. — Redaktor odp. na Rypin: Kazimierz Świerzyński Lipno: „Astoria", Kościuszki 7 Franciszek Majewski
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf" z odpow. działami w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja. Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.